

**MÁ SMYSL
DĚLAT
S DĚTMI
DIVADLO?**

str. 48

BLAŽKOVÁ A ZAJDA ...

str. 56

DNES PLNÁ SPIŽÍRNA ...

str. 54-55

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

číslo - 3

pondělí - 16. června 2003

[· T R U T N O V ·]

[- DVORANA -]

Na jaká divadelní představení rád chodíš?

Na odlehčené parodie.

Anonym, 15 let

Na cokoliv, co je hezký.

Mirka, 14 let

Je mi to jedno. Hlavně, že není nuda.

David, 11 let

Chodím do divadla, i do kina. Baví mě hlavně horory.

Patrik, skoro 8 let

Hlavně na komedie.

Monika, 12 let

Stačí mi, aby to mělo děj.

Anonym, 12 let

Líbí se mi všechno, když je to o něčem a je to zábavné.

Lenka, 12 let

Komedie a to, co má děj. Ale musím tomu rozumět.

Petra, 11 let

Se mnou maminka do divadla nechodí.

Martin, 7 a ¼ roku

Nejvíce na muziku.

Kristýna, 16 let

Na něco u čeho se můžu zasmát.

David, 15 let

Je mi to jedno. Ale recitace mě nebaví.

Lukáš, 12 let

Mám ráda všelijaká divadla. Nejvíce se mi ale líbí s loutkami.

Aneta, 9 let

Hlavně na komedie. Ráda se směju.

Eva, 11 let

Na divadlo i na recitaci. Všechno se mi líbí. Chodím i s rodiči do Mrštíkárny v Brně.

Hana, 10 let

Víc nás baví divadla než recitační vystoupení. Ale Kvinteto se nám včera líbilo.

*Bára, Marta, Maruška, Lenka, Petra, Monika,
10 - 12 let*

Dobří jsou moderní pohádky a parodie.

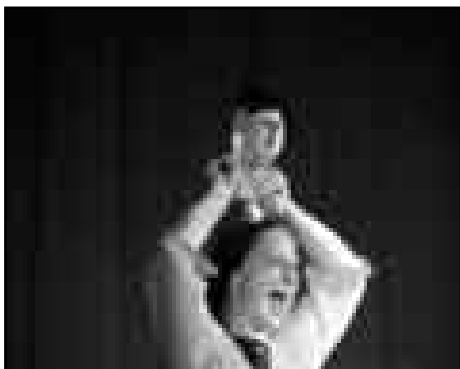
Maruška, 10 let

Já chodím vždycky do divadla rád.

Adrian, 8 let

[-VE VÝTAHU-]

[-ZASTAVILI JSME NA SCHODECH-]

Tato rubrika nabízí čtenářům minirozhovory se zajímavými lidmi. Všem dotazovaným pokládáme stejné otázky:

1. *Hráli jste jako děti divadlo?*
2. *Proč?*
3. *Kdybyste byli dům, jaký dům byste byli?*

Martin Plešek, absolvent KVD DAMU Praha, lektor dětské dílny Jevištní pohyb a pantomima

1. Jen na střední škole.
2. Byla to dobrá sranda. Hráli jsme ze života hmyzu, napodobovali jsme hry „Cimrmanů“ a tak.
3. Asi hvězdárna, to mě baví.

Hana Šimonová, studentka katedry výchovné dramatiky DAMU, lektorka dětské dílny Improvizace

1. Na školních besídkách.
2. Měla jsem spoustu jiných zájmů a neměla jsem čas chodit do ochotnického souboru, který byl u nás ve městě.
3. Pavlačák!

Zina Rýgrová, ředitelka Domu kultury Trutnov

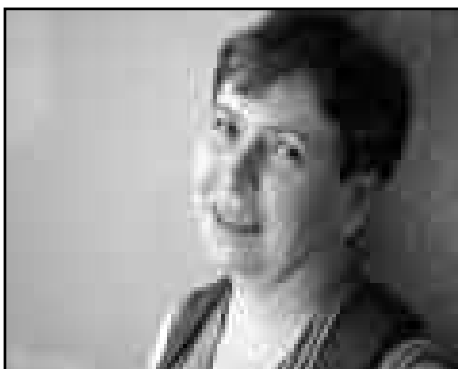
1. Ano.
2. Byla jsem prostě aktivní dítě, které vlastně neznalo nudu. Hrála jsem závodně basket, dělala atletiku, chodila do LŠU na klavír, tancovala jsem (dokonce jsem založila taneční skupinu) a taky hrála divadlo. Jsem z divadelní rodiny a hlavně – bavilo mě to a baví dodnes.
3. Menší domek – raději někde stranou a nejlépe v osobním vlastnictví (nemám ráda, když mě někdo omezuje). Uvnitř hezky uklizeno, ale nesměly by tam chybět i milé drobnosti, obrázky... a taky kytky. Ty živé i různé vazby ze sušín. Prostě aby tam bylo „DOMA“.

Jakub Hulák, odborný pracovník pro dětské divadlo a přednes Centra dětských aktivit při IPOS-ARTAMA Praha

1. Ano.
2. Bylo to pro mě přitažlivé. Lákalo mě loutkové divadlo a fascinovaly mě modely divadelních scén.
3. Starý, velký, ale zachovalý dům. Plný místností nejrůznějšího druhu. Plný zákoutí, schodišť a chodeb.

Alena Crhová, tajemník Centra dětských aktivit při IPOS-ARTAMA Praha

1. Ano.
2. Bavilo mě to. Chtěla jsem hrát princezny – a hrála jsem je.
3. Roubená chaloupka s muškáty na oknech.

[-V KUCHYNI U DŘEZU-]

Všem vedoucím souborů, které vystupovaly v neděli 15.6.2003, jsme položili jednu stejnou otázku:

Co rozhodlo o výběru tématu a předlohy vašeho představení?

Zde jsou jejich odpovědi:

Eva Roubíková, vedoucí souboru LDO ZUŠ Most

Mám dost přehled o současné dramatické literatuře pro děti. Nenašla jsem ani jednu hru, která by se odehrála v jedné dekoraci a byla pro 3 chlapce a 13 dívek. Nejde o pásmo, ale o divadelní hru. To je velice těžké. Téma láska-neláska je velmi silné a to jsme hráli.

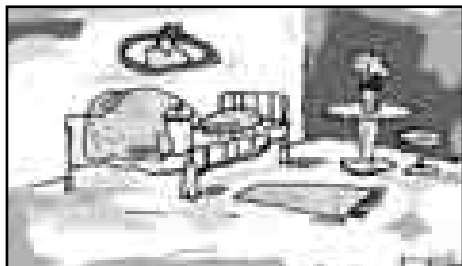
Hana Nemravová, vedoucí souboru Dohráli jsme ZUŠ Uherské Hradiště

Hlasování. Připravila jsem několik námětů, s nimi jsme nějaký čas pracovali, a pak se hlasovalo, na čem by chtěl soubor pracovat. Vyhrála Leni.

Václava Makvová a Jana Barnová, vedoucí souboru Děti ze ZŠ Třebotov

Chtěly jsme dětem přiblížit lidovou poezii, lidové zvyky a hry ze všech koutů Moravy i Čech. Myslely jsem si, že vzhledem k tomu, že naše děti bydlí na vesnici, klidně to všechno mohou ve svých hrách použít. A ještě jsme chtěly spoustu dalších věcí a taky, aby se to všechno dětem líbilo. A děti pochopily a líbilo.

[- POKOJ PRO HOSTY -]

Rozhovor s Martinou Longinovou a Radkem Marušákem

Mohli byste stručně přiblížit našim čtenářům, co vás přivedlo do křesla porotců recitace?

Radek: Moje cesta vedla přes učitelství – učil jsem český jazyk, literaturu mám moc rád a vždycky jsem se snažil s ní nějak zajímavě pracovat, aby to bylo opravdu o literatuře a ne o drilu. Já sám jsem hrával divadlo a recitoval jsem, i když to asi bylo na jiné úrovni než recitují děti tady. Taky na vysoké škole jsem recitoval, takže tady někde mám kořeny. Potom jsem začal pracovat s těmi, kteří učí nebo budou učit – se studenty, na vysokých školách, případně na seminářích, a začal jsem hledat pojmenování pro věci, které jsem předtím sám aktivně dělal nebo prožíval. Takže jsem si našel druhou rovinu – pojmenovávání, schopnosti analyzovat, kam a jak dál se ubírat, jak poradit. Vlastně mám před sebou lidi, kterým radím nebo jim ukazuju cestu. A to chci i tady.

Martina: U mě to mělo takový přirozený vývoj – ve 4. třídě jsem začala chodit do dramaťáku a vždycky mě hrozně bavilo recitovat. Byl to od dětství můj prioritní zájem. Ve zkratce tohle plynulo až do osmnácti, kdy jsem poctivě absolvovala všechny dětské přehlídky, a pak se to přerodilo do středoškolského věku, do Wolkerových Prostějovů a tak. Dostala jsem se na DAMU, takže jsem se zprofesionalizovala. Tam byla zajímavá přehlídka Poděbradských dnů poezie, které tady asi málokdo zná. Je to soutěž poloprofesionálů – studentů konzervatoří a divadelních škol. Moje interpretační cesta takhle přirozeně plynula a z toho vyvstalo, že jsem začala učit a být zvána do porot a tím, že umělecký přednes u mě vždycky převažoval nad

divadlem, tak jsem se přes divadlo, které jsem pár let dělala, vracela k tomu, kde se cítím doma a kde jsou mé kořeny – k divadlu poezie. Dneska je pro mě zajímavé, že když ty děti poslouchám, strašně se snažím do nich vžívat, cítím se, jako když jsem to dělala já. Hrozně jim rozumím, co dělají za chyby a v čem jsou dobří. To, čím jsem prošla, mi hrozně pomáhá při rozhovoru s nimi. Takhle empatie získaná osobní zkušeností je to takový můj vnitřní radar, převažující nad potřebou někomu pedagogicky radit, kritizovat ho či mu něco vtoukat. Vždycky si vzpomenu na to, jak jsem to dělala já. Je to taková paměť mého těla.

Radek: Osobní zkušenost je hrozně důležitá a moc mi pomáhá – a někdy s tím mám problém. Sám jsem si všiml prošel jako recitátor, potom jako ten, kdo učil děti a pak ten, kdo učí dospělé a studenty. A je to moc rovin, protože já tady občas nevidím jen recitátora, ale i vedoucího, který stojí za ním, jeho cestu, která je trošičku odlišná od cesty interpreta. Někdy je to velmi dobrá pomoc a někdy zahlcení. A navíc tady musím sedět jako posluchač, který vnímá s určitou čistotou. Jenže zároveň musím vše analyzovat, a tím se mi trochu ubírá zážitek. Je to hodně složité...

Jako bys někdy viděl osobnost dítěte a někdy celý zástup těch, kteří ho ovlivnili a stojí za ním?

Radek: Někdy to tak je. Občas je dítě jedinečnou osobností a člověk nic jiného nevnímá, a někdy cítíš jakési tlaky za ním. Přitom ale můžou být jak negativní, tak i pozitivní – na jedné straně manipulace a na druhé dobrá a poctivá práce s dítětem, která mě okouzljuje a je jasná, že recitátor sám by jí ve svém věku ještě nebyl schopen.

Martina: Ty rozdíly jsou znát i např. oproti dětem, které jsou neposkvrněné nějakým vedením. I když i to může být někdy pozitivem, když si uvědomíme druhý extrém, kdy pedagog si bere právo veta nebo režii do svých rukou.

Co vás letos zaujalo na recitační přehlídce?

Radek: Na tuhle odpověď musím mít čas. Zatím to spíš vnímám v jednotlivostech a přemýšlím, co bych měl říct tomu a co tamtomu. Na takovéhle zobecnění potřebuju minimálně cestu vlakem. Ale o jedné věci jsme hodně mluvili – čím dál výrazněji se objevuje jakýsi problém odhalování textu. Pořád se k němu vracíme a on je stále více vidět ve větších dimenzích a souvislostech. Ale asi to souvisí s dobou – taková ta snaha po rychlém výsledku, po dosažení okamžitého efektu, nechut' či neschopnost objevovat za něčím něco dál a hledat svou cestu. Spíše se to týká doby, klimatu, ve kterém žijeme – rychlost klipů, toku života. A to ti, kteří jsou tady, jsou oproti ostatním ve společnosti daleko vybavenější a schopnější pracovat s textem, a přesto se nám to tady objevuje. Mnohovrstevnatost textu se zužuje a zmenšuje až na jednotlivosti, drobnosti, ojedinělosti.

Martina: Souhlasím s tebou. Na reflexi přehlídky člověk potřebuje odstup. Ale zdá se mi, že s postupujícím věkem dětí narůstá jejich schopnost udržet úroveň výkonu od okresní přehlídky. Věk a zkušenost asi hrají velmi důležitou roli. Právě u 2. kategorie se to letos hodně projevilo. Byla jsem v Praze na krajské přehlídce a děti, které jsme odtamtud poslali, své výkony neudržely a šly hodně dolů a já jsem z toho byla docela zklamaná. Asi s rostoucím věkem narůstá profesionalita.

Myslíte si, že s tím souvisí i obrovský nepoměr prózy a poezie na přehlídce? Je snad cesta prózy snazší?

Radek: Vypadá to tak, ale není to pravda. První plán se snadno objeví a mnohdy je to o příběhu, který je rychle přečtený.

Oba jste tady už pořetí za sebou v rolích porotců recitátorů. Máte pocit, že existují nějaké „trendy doby“ v recitaci?

Radek: Možná hodně se objevuje humor a touha pobavit. Nesdělovat závažná témata, ale spíše pobavit, rozesmát, vybrat něco v tomto duchu.

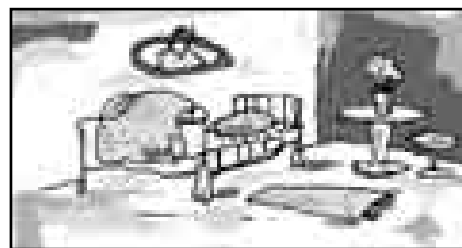
Martina: Mně hrozně chybí poezie a metafora. Nemyslím tím jen veršované nebo klasické texty, ale i hledání třeba i v próze určité poezie, roviny metaforičnosti. Souhlasím s Radkem, že hodně textů jde po povrchu nebo prvoplánově po příběhu a jsou to klipovité záležitosti. Jsem obrovský milovník metafor a poezie a jsem moc vděčná, když je někdo schopný z textu tohle vytěžit.

Co byste vzkázali recitátorům na cestu domů?

Radek: Teď jsme mluvili spíše o problémech, protože o nich člověk hodně přemýšlí. Ale já jsem se tady potkal s recitátory, kteří byli velice otevření a když jsme spolu rozmlovali, byli otevření kritice. Je zajímavé, že nejvíce se to objevilo u nejmladší kategorie: byli schopní argumentovat a obhajovat si své věci. Nebyl to agresivní, ale příjemný dialog o naslouchání, vnímání se navzájem a přemýšlení o tom, co ten druhý říká. Byl bych moc rád, kdyby jim to zůstalo.

Martina: Souhlasím – dialog s dětmi byl perfektní. Jsou to osobnosti, se kterými se dá mluvit na velmi vysoké úrovni. Vzkázala bych jim, ať hodně čtou!

Zapsala pradlena Petra

[- SALÓN -]

Beseda lektorského sboru s recitátory IV. kategorie aneb Nostalgie na místě

Mnozí z letošních účastníků Celostátní dílny dětských recitátorů, kteří postoupili z nižších kol přehlídky ve čtvrté kategorii, nebyli na trutnovské přehlídce poprvé. Z útržků hovorů části z nich se dalo vytušit, že si uvědomují nevyvratitelný fakt, že jako recitátoři se sem již nikdy nevrátí. Tento podtext posilovalo vědomí společně prožitých chvil v dílně, jejíž lektorky svou přítomností jen podtrhly atmosféru setkání, které mělo jinak již standardní formu. Měl jsem možnost nahlédnout do notýsku, který téměř celý popsali recitátoři IV. kategorie vzkazy pro své lektorky. Bylo to velmi příjemné a vskutku nostalgické čtení.

Hodnocení mělo všechny podstatné znaky diskuse, která byla převážně otevřená některým z lektorů. Účastnili se jí všichni přítomní: lektori, recitátoři, pedagogové, rodiče i jiní neidentifikovatelní přítomní, jen redaktor tohoto deníku vybočil z řady a raději zapisoval postřehy těch, kteří se zájmem nahlíželi a směřovali pod povrch. Bylo velmi fascinující sledovat, jak lektorský sbor hledal odpovědi na otázky, které vyplynuly z jeho uzavřené diskuse, jak si Ema, Vlasta, Eliška, Zuzka, Martina i Radek ověřovali své domněnky hledáním zpětné vazby od samotných recitátorů. Opět bylo nutné se vracet k základním stavebním kamenům, byly probírány otázky spojené s výběrem i skutečným pochopením a sdělováním textů, vnitřní motivací přednášeče, hovořilo se o potřebě dialogu mezi recitátorem a pedagogem atd.

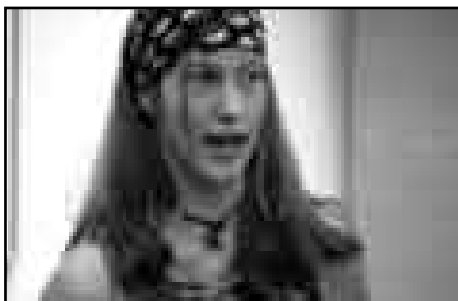
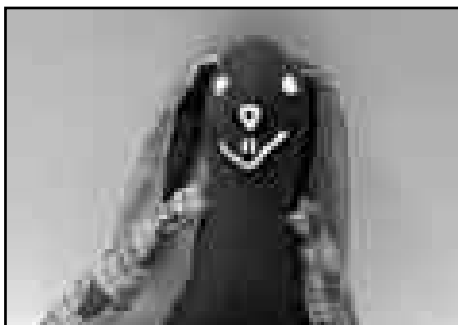
Mimo to se probírala témata všednější a mnohdy úsměvná. Bylo patrné, že i „zkušení“ recitátoři měli při vystoupení trému, jeden z textů byl nevědomky zkrácen, neboť byl původně ořezán na dvou listech, z nichž ten druhý se ztratil, jeden z recitátorů sděloval své kolegyni, že její text již v minulosti slyšel v podání někomu jinému a tehdy jej díky způsobu prezentace nepřijal, ale dnes se mu díky ní přiblížil atd.

Ema Zámečnicková se na popud jednoho z rodičů rozhovořila na téma práce s talenty. Zdůraznila, že je příjemné vidět skvělý výsledek své práce s talentovaným žákem, ale že si daleko více váží třeba i nevýrazných úspěchů jedinců, kteří dosáhli vzhledem ke svému potenciálu mnohem většího pokroku.

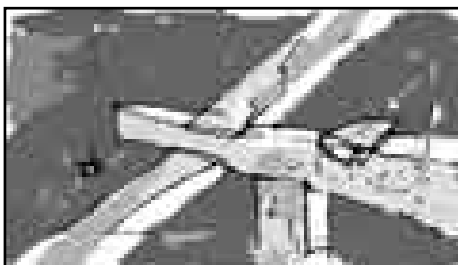
Velmi zajímavá byla i hantýrka, které diskutující používali. Podtrhovala neformálnost celého setkání. Jako ilustraci tohoto tvrzení uvedu jeden výrok předsedy lektorského sboru Radka Marušáka: „Já ti přečtu, co mám napsáno ve svých poznámkách, a Ema tomu dá tu epickou šíři.“ Na první i na druhý pohled se zdálo, že letošní recitační přehlídka naplnila očekávání většiny zúčastněných.

Zaznamenal kotelník Zdeněk

[- VE VÝTAHU -]

[- NA PŮDĚ ZA TRÁMEM -]

Dílna pro děti ze souborů - IMPROVIZACE

V příjemném (ale pravda trochu zatemněném) prostředí divadélka Trdýlko v budově ZUŠ byla včera zahájena dílna Improvizace, na kterou se přihlásilo asi 25 dětí z vystupujících souborů. Sympatické prostředí bylo naplněno sympatickými dětmi ve věku od 11-ti do 15-ti

let. Sympatická lektorka stmelovala na začátku všechny přítomné z několika koutů republiky. Dílny se většinou účastnily celé soubory, a bylo možno se setkat s sympatickými obyvateli Odolené Vody, Brna, Ostrova (u Karlových Varů) a Bechyně. Ze všech tváří šlo vyčíst, jak se na dílnu těší, a že celý zdejší pobyt je pro ně svátkem, který rozhodně stojí za to.

Vedoucí této dílny Hana Šimonová, studentka katedry výchovné dramatiky DAMU, všechny přítomné zaujala osobitým šarmem a schopností reagovat na podněty, které děti do veškerého dění vnášely, tedy improvizovat. Jak na sebe Hana v úvodu prozradila, asi tři roky se věnuje improvizaci.

Na dětech bylo vidět, že by velmi rády přeskočily některá průpravná cvičení, která byla vhodně a s rozmyslem zařazena do kontextu celého dopoledne. Někteří účastníci dílny s nedočkavostí vyhlíželi, kdy začnou improvizovat, a tak si ani nevšimli, že již improvizují. V průběhu zahřívacích a komunikačních cvičení se děti náležitě uvolnily a byly postupně seznámeny s hlavními prvky, na kterých jsou improvizace založeny. Většina cvičení byla zaměřena na práci s prostorem (byla mj. vytvářena různá prostředí - škola, obchod, loď apod. a děti zde mohly vystupovat jako lidé, zvířata i věci), zvláště na slovní a pohybovou improvizaci i na partnerské a skupinové citění.

Po krátké přestávce se děti seznamovaly s jednotlivými prvky cvičení nazvaného DUEL. Úkolem dvou hráčů bylo improvizovat na dané téma a dodržovat předem vysvětlená pravidla. Jednotlivé výstupy neměly být dlouhé, ale úkolem hráčů bylo především dodržet téma improvizace, respektovat vše, co na jevišti vnášel „protihráč“, nemanipulovat, okamžitě reagovat, jednat, a také včas a přehledně improvizaci ukončit. Hanka svým svěřencům vysvětlila, jak je důležité sdílet „chyby“, kterých se dopouštějí, a protože sdílná atmosféra skutečně nastala, nikdo z improvizátorů se nebál nést svou kůži na trh, a nebo byly všechny obavy s grácií překonány. Témata jednotlivých výstupů, z nichž mnohé měly vtipnou nebo velmi zajímavou pointu, byla např.: hlína, bouřka, hodiny, milenci, moucha, hluk, džus, střep, Vánoce, stopky.

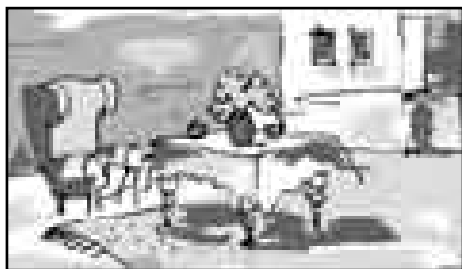
V závěru se pravidla stávala složitějšími a děti využívaly většiny během dopoledne nashromážděných informací. Bylo vidět, že by rády pracovaly i dále, ale bohužel čas vyhrazený pro dílnu se naplnil a muselo se končit. Průběhu celé dílny přihlížela jedna z vedoucích souborů a bylo na ní vidět, že mnoho ze cvičení a nápadů stojí za zapsání. Pochvala, kterou Hanka od paní vedoucí vyslechla, nebyla jistě jen formálním poděkováním, a vyjadřovala i můj pocit z příjemné, zajímavé, ale především inspirativně prožitého dopoledne.

Na úplný závěr byli všichni pozváni na přibližně 5-ti minutovou prezentaci výsledku dopolední práce dílny P.

Zapsal kotelník Zdeněk

[- SALÓN -]

Salón divadel

Malý sál Městského úřadu přivítal i v neděli zájemce o debatu nad zhlédnutými kusy. Systém zůstal stejný – nejdříve dostali slovo vedoucí souborů, pak seminaristé, po nich lektorský sbor a poté kdokoliv z početného auditoria. I tentokrát čas určený k vyslovení názorů na představení nestačil a pohotový Jakub Hulák zorganizoval posunutí začátku večerního představení, aby i na poslední diskutovanou inscenaci bylo dost času. Takže se zatím zdá, že jedním ze jmenovatelů letošní Dětské scény bude stálý časový tlak při veřejných diskusích. Malý sál sice nepraskal ve švech, ale též v něm neválný průvan prázdných židlí. Atmosféra debaty byla klidná, argumentovalo se věcně, nedocházelo k přehnaně emocionálním výstupům, jak se stávalo v některých minulých letech. Slovník debatérů byl kultivovaný a poučený, terminologické zázemí přiměřené. Lze tedy konstatovat, že české dětské divadlo je na vstup do Evropské unie dobře připraveno.

Ale teď vážně! O představení se mluvilo v tomto pořadí: Říkali mi Leni, Ať si bylo, jak si bylo, Šípková Růženka. Shrnutí řečeného následuje vzápětí.

Dohráli jsme, ZUŠ Uherské hradiště - Říkali mi Leni

Vedoucí souboru Hana Nemravová: jde o zbytek staršího souboru, k němuž přibývalo v září několik mladších dětí. Zpočátku jsme sbírali materiál – někteří se s tématem 2. světové války setkali vůbec poprvé. Věnovali jsme se našim snům a představám, pak snům a představám Leniným. Během toho jsme četli, hledali důležité situace, přidávali jsme je a opouštěli. Zajímavé bylo, jak se posunulo téma. Na začátku šlo o objevování doby dávno minulé, a pak se to proměnilo v to, že každé dítě potřebuje k někomu a někam patřit.

Seminář: šlo o pěkné a nápadité přestavení, které bylo přehledně členěno. Nalézali jsme různá témata – adopci, poválečné Německo, vlastní příběh Leni. Použité prostředky nám připadaly nejednotné, někdy nepřehledné (jakou úlohu hrály ony tři tmavé postavy?)

Lektoři: Na pochybnosti jsme narazili především ve vlastní výstavbě inscenace, v inscenačních postupech (nabídnutý divadelní jazyk byl nedotažený – viz role tří postav, které jsme nemohli přijmout hlavně v dospělých rolích), ve zvolených znacích (vědí dnešní diváci, že bílé podkolenky evokují Hitlerjugend?). Téma bylo situováno hlavně do vztahu mezi Leni a spolužačkami (proč je ale vyčleněna už od začátku?). Snové obrazy se nám moc líbily, i když někteří z nás měli tendence je dorežirovat. Na představení je vidět velká práce.

V další volné diskusi se hodně probírala otázka tří temných postav – byli to vypravěči, ti, kteří řídí osud Leni, někdy ale nevěděli, co bude dál... Dalším tématem, které se vracelo kruhem, byla otázka plochy, kterou měly děti k vyjádření. Na malé ploše se lze těžko vyjádřit živě a barvitě,

proto možná působily postavy chladně. Děti potřebují čas k tomu, aby uchopily a rozžily postavu, střihy ale byly příliš rychlé. Jiný názor tvrdil, že chladné vyznění bylo záměrné, jinak by děti tak složité téma nemohly odehrát. Třeba je to jediná cesta, jak se s tématem vyrovnat. Jiným úskalím je dramtizace sama – je vyrovnaná složka dobového pozadí a hledání vlastní Leniny identity? Čeho je diváků třeba víc? Dobového kontextu? Příběhu Leni? Co člověk, to názor. Problematické bylo i použití tří jazyků – češtiny, němčiny a angličtiny. Ve chvílích, kdy by měla přijít němčina, se mluvilo česky atd.

Děti ze ZŠ Třebotov, Ať si bylo, jak si bylo

Vedoucí souboru Václava Makovcová: Loni jsme pracovali s texty Emanuela Frynty a letos bylo třeba udělat něco jiného. Chtěli jsme děti seznámit s folklórem, ale zároveň to provázat příběhem, proto jsme připojili pohádku O dvanácti Měsíčkách. Měli jsme strach, že to děti nebude bavit, ale opak byl pravdou. Lidové hry byly vlastně lepem na děti, proto jsme je také přesně nefixovali.

Seminářisté: Co bylo vlastně na prvním místě? Folklor nebo pohádka? (Na to vedoucí upřesnila, že šlo více o folklor, proto též pohádka z inscenace nakonec zcela vymizela.) Na dětech bylo dobře vidět, že hrají s chutí. Některým seminaristům vadilo, že Měsíčků bylo jen 6 a ne dvanáct, dalším zase ne. Představení stálo na malých dětech a aktivita velkých byla potlačena.

Lektoři: Představení začalo pohádkou a moc pěkně, mrzelo nás, že se neudržela linie pohádky. Rámec pohádky též ozřejmuje, proč jde o folklor z různých regionů, že nejde o „konzervu“. Folklor použitý v představení působí čistě a živě. Největším problémem představení je skutečně to, že v určité chvíli zmizely ambice dovyprávět pohádku. Představení zradily též některé technické detaily – někdy se děti dostávaly mimo světla apod. To je ale obecnější nedostatek. Každý soubor má jiné zázemí a menší děti si se světly zpravidla nedokáží poradit. Problém vyváženosti pohádky a folklórních vstupů není nezanedbatelný – diváci byli naladěni na pohádku. Jenomže než přejde proud zvyků, tak divák zapomene na to, že má Maruška problém s fialkami. Holenu a matku čeká fatální trest a k němu dojde při koloritu Vánoc. To se k sobě příliš nehodí. Folklor plnil funkci toho, že upomínal na roční období, nešlo o regiony, ale, bohužel, „převálcoval“ příběh, bylo ho moc. Vybírala bych a škrtila. Možná by i pomohlo poněkud jiné prostorové členění folklórních vstupů.

V další diskusi se hovořilo o tomtéž a nová témata nebyla navržena.

LDO ZUŠ Most, Šípková Růženka

Vedoucí souboru Eva Roubíková: Předlohou byla Hrubínova adaptace pohádky Šípková Růženka, která se hrála v padesátých letech dvacátého století na českých jevištích. Text jsem znala z mládí, zapůjčila jsem si jej v knihovně. Vzhledem k obsazení muselo dojít k úpravám textu – snažila jsem se zachovat kontinuitu. Ponechala jsem část dialogů. Narazila jsem na problémy – F. Hrubín např. vůbec neřešil, proč černá víla cítila nenávisť k celému dvoru. Motiv jsme se snažili podpořit obsazením a domysleli jsme, že černá víla a královna byly sestry.

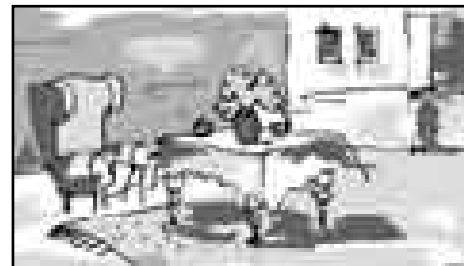
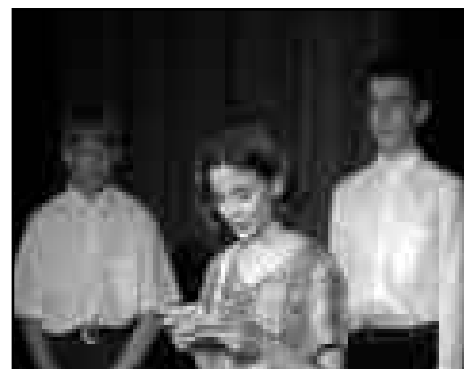
Seminář: Děti byly dobře vybavené, ale měli jsme pocit, že se s nimi dále nepracovalo. Jejich koncentrace byla nízká, měly nedostatek energie (to byl ale problém všech odpoledních představení a vzhledem k počasí se není čemu divit – jak vyplynulo z pozdější debaty na toto téma, všechna tři nedělní představení odpoledne

„spadla“). Často jsme nerozeznali motivace, nevěděli jsme, co a proč se děje. Někdy jsme měli potíže s porozuměním textu, ale to též mohlo být způsobeno únavou.

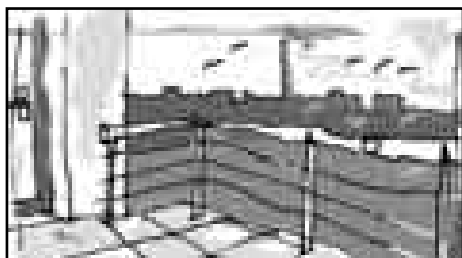
Lektoři: Představení je svědeckým toho, že se s dětmi pracuje jako s interprety. Při debatě za zavřenými dveřmi jsme si mnohé s paní vedoucí objasnili a pochopili (příkladem je např. vybočení kostýmu sýčka z celkového scénografického záměru – aktér si kostým navrhl sám, protože má o tento obor zájem a vedoucí to respektovala). Největším problémem zůstává text samotný a jeho úpravy a dále pak to, že se žánr pohádky vždy nesešel s typem herectví.

K další debatě už nedošlo. Zbyla na ni poslední chvílka a točila se v ní už dříve pojmenovaná témata. Shrnutí a rozloučení rychlé, a pak už přišel jen úprk na večerní představení divadla Bořivoj Táta, máma a já.

Záznam pořídila žehlička Iva

[- Z TERASY -]

Má smysl dělat s dětmi divadlo?

Nedělní program Dětské scény nabízí zajímavý materiál k uvažování o tom, co je smyslem divadelní práce s dětmi a mládeží.

I když se cíle v různých divadelních, resp. dramatických kolektivech liší podle charakteru a statutu zařízení (práce v ZUŠ má trochu jiné priority než např. práce v zájmovém kroužku při školní družině či DDM, nebo než práce v rámci „regulérních“ hodin dramatické výchovy na základní škole či na gymnáziu), to podstatné mají „dramatáky“, kde se směřuje k divadelnímu nebo přednesovému tvaru, přece jen společně: Kromě toho, že se tu rozvíjejí schopnosti a dovednosti obecně komunikační, je tu příležitost také k rozvíjení a získávání dovedností speciálně divadelních, ke kultivaci vkusu (právě tady, v procesu kvalitní divadelní práce má učitel šanci nabízet dětem něco víc než jen to, co se na ně dnes a denně valí z televize a komerčních filmů), k setkávání s kvalitní literaturou a uměním vůbec. Divadelní práce má ale navíc tu výhodu, že se při ní děti mohou přímo v procesu prostřednictvím praktických činností učit o divadle a obecněji o dramatickém umění, o zákonitostech dramatu, o stylizaci, o jevištních metaforách atp. Nemám tu samo sebou na mysli výchovu herců (od toho ani základní umělecké školy nejsou). Jde tu především o výchovu diváka a kulturního člověka vůbec, který se nedá tak snadno „opít“ a zmanipulovat efektními pozlátky a podpásovými útoky komerčních bavičů a pseudoumělců. To vše má však jednu důležitou podmínku - kvalitního, citlivého a poučeného učitele, který rozumí jak divadlu, tak také dětem, s nimiž pracuje. I když jsem napsal, že se divadelní práce v různých zařízeních v tom podstatném neliší, myslím, že literárně dramatické obory ZUŠ by měly poskytovat záruku, že tyto cíle budou naplňovány na skutečně profesionální úrovni.

První včerejší „zušková“ inscenace - Šípková Růženka - však bohužel patřila k tomu

nejproblématictějšímu, co jsem v posledních letech nejen na celostátní přehlídce, ale dokonce i na přehlídkách krajských viděl. Představení mostecké Základní umělecké školy bylo plně klíšé, kterými jsou po mnoho desetiletí poznamenány nevkusné divadelní produkce pro děti, útočící na první signální soustavu. Šípková Růženka měla zdánlivě atributy opravdického „velkého“ divadla. Byly tu kulisy, bohaté kostýmy, líčení, loutky, písničky, tanečky, a dokonce efektní šermířská vložka, představení trvalo bez několika minut celou hodinu, mělo přestávku, vycházelo z opravdického dramatického textu vydaného DILÍ a zaštitěného dostatečně slavným jménem klasika. A přece to byla pro mne smutná podivnina. Kromě toho, že scénografie byla většinou nefunkční a někdy až nevkusná (růžičky, kostýmy motýlků, hada, sůvy), byl důvod mého zklamání především v tom, že děti byly odsouzeny k tomu potýkat se se špatným, plytkým textem a vytvářet postavy prostředky, které jim znemožňovaly jednat přirozeně a využít toho, co umějí nebo by ve svém věku mohly umět. Až příliš často jsem tu slyšel jen deklamaci prázdných slov (ostatně skoro celé první dějství je jen rozvleklou a neobratně pojednanou expozicí, k podstatné události dojde až na samém konci první části), děti se snažily některé postavy psychologicky prožívat (marně, protože k tomu ještě nejsou vybaveny, a hlavně se tomu pohádkový příběh prostě vzpírá), jindy zas tlačily na pilu a křečovitě vyráběly humor, zatímco skutečných, autentických, živých vztahů bylo na jevišti pomálu. Zarážející je také to, že děti, které navštěvují základní uměleckou školu, mají tak nízkou kulturu řeči. Ale asi ze všeho nejvíce jsem byl zklamaný z toho, že evidentně šikovným dětem nebylo umožněno setkat se s kvalitním textem, v němž by si mohly najít svá témata, s textem nebo námětem, jehož prostřednictvím by mohly říct něco o sobě.

I když obě vedoucí třebotovského souboru nepracují při ZUŠ, ale „jen“ při ZŠ a jsou vlastně začátečnicemi v oblasti dětského divadla, respektive dětského kolektivního přednesu (vloni se na Dětské scéně se svým souborem teprve rozkoukávaly a sbíraly první zkušenosti - pro ty, kteří tu byli, připomínám, že třebotovští zahajovali Dětskou scénu '02 montáží z veršů Emanuela Frynty), projevíly i ve své letošní inscenaci - Ať si bylo, jak bylo - velkou dávku citu pro dramatickovýchovnou práci s dětmi, která směřuje k jevištnímu tvaru. Leccos na jejich montáži bylo ještě neodmyslené (např. role vypravěčů a současné Měsíců), leccos bylo neobratné (použití různobarevné gázy jako symbolů ročních období a současně fialek, jahod, jablek a sněhu), v tom podstatném je ale výsledek jejich letošní práce sympatický: připravily dětem tvar, v němž se cítí dobře, v němž se mohou projevit za sebe a ukázat, co umějí, co se v dramatickovýchovné práci naučily a taky - nikoliv v neposlední řadě! - co je baví. (Všimněte si, jak se tu i kluci projevují opravdu „poklukovskou“, jak na jevišti s gusem existují a jednají, aniž cítí potřebu se trapně předvádět.). Vedle toho ale Václava Makovcová a Jana Barnová projevíly také cit pro folklorní materiál, který si zvolily, i pro text Boženy Němcové. To, že inscenaci otevírají jako obřad, se mi zdá velmi šikovné. Je jenom škoda, že v tom nejsou důsledné: vyprávění pohádky je odstartováno zajímavě a má atmosféru (hlas po hlasu, větu po větě se děti z polohy vypravěče dostávají blíž k postavám, až přímými řečmi přímo do postav vstoupí), ale v průběhu inscenace se už s hranicemi mezi vypravěči a postavami zachází spíše nahodile. Ujasnění tohoto plánu by jistě pomohlo i výrazu starších dětí, které někdy

sklouznou do trochu mdlého projevu. Vložit do obřadně vyprávěné a hrané pohádky o dvanácti měsíčkách obrazy jednotlivých ročních období, tvořené dětskými hrami, písničkami, škádlivkami a dalšími říkadly, je výborný nápad, ale chtělo by to zvážit jejich rozsah, aby příběh „neutlačovaly“ a nepůsobily v celkovém tvaru disproporčně. Všechny tyhle připomínky však nemohou zastínit celkový příjemný dojem z tohoto vystoupení.

Druhá ZUŠ, která se včera představila, není na celostátní přehlídce žádným nováčkem. Soubor Dohráli jsme patří už k těm zkušenějším. Jeho vedoucí, učitelka LDO ZUŠ Uherské Hradiště Hana Nemravová, není věru žádný troškař a rok co rok svým svěřencům chystá nejednoduché úkoly. Myslím, že dělá dobře a že v posledních letech má vcelku šťastnou ruku (soudě podle inscenací, které nakonec postoupí na celostátní přehlídku). Navíc je sympatické - a v dramatickovýchovném světě dost vzácné -, jak H. Nemravová systematicky prozkoumává možnosti příběhů s dětským hrdinou na dětském divadle. Před řadou let našla klíč k tomu, jak inscenovat Sakiho grotesku Nemožná pohádka, před dvěma lety se pokusila (byť ne se zcela přesvědčivým výsledkem) inscenovat Hercíkové novelu Pět holek na krku a vloni se jí podařilo zdolat nástrahy klasické realistické povídky Boženy Němcové Divá Bára. Letos se ovšem Hana Nemravová rozhodla pro látku obzvlášť riskantní. Kniha Říkali mi Leni je svým námětem, závažností tématu a také nároky na psychologickou kresbu pro dětské divadlo tvrdým oříškem. Situaci dramatičtější navíc komplikuje i svou tendencí, schematicností a místy i falešným sentimentem. Dramatičtější se s těmito záležitostmi potýkala dosti urputně, nicméně výsledek není zatím pro mne uspokojivý. Základní princip - zprostředkovat příběh pomocí přesně „nastříhaných“ obrazů - je, myslím, nosný, protože dětem usnadňuje zvládat nejednoduché situace tohoto časově i místně vzdáleného příběhu a v únosné míře se dotknout psychologie postav, nebo přesněji hlouběji prosondovávat dílič reakce či psychické stavy postav v různých situacích příběhu. Bohužel je však úroveň a přesvědčivost jednotlivých obrazů zatím různá. Scéna s čtením psaníček, která vrcholí postupným „zvětšováním“ detailu četby nenávislného vzkazu pro Leni (nejdříve ho přečtou komentátoři, pak klíčovou větu zopakuje skupina německých spolužaček a nakonec ji ještě zopakuje Leni), vyznívá silně. Ale řadě dalších obrazů chybí atmosféra, přesnost a tím i síla. Působivě jsou tři Leniny sny, především díky dobře zvolené pohybové stylizaci, rytmizaci a nasvícení. Rady si ale nevím s vypravěči/komentátory příběhu. Problém je podle mého v tom, že je tento plán nedostatečně dořešen (kdo jsou tyto vypravěči?), a že není vyjasněna jejich pozice vzhledem k příběhu z roku 1946. A dalším zdrojem mých rozpaků je také to, že hraní tří nejstarších členů souboru je nepochopitelně vlašné, jakoby nezávazné. Příliš často vypadávají z rolí a v kresbě postav se uchylují spíše ke karikaturám (nejvíce asi u Američanů).

Všechny tyhle výhrady píšu s plným vědomím toho, že jde o soubor zkušený, na který je dobře klást vysoké nároky. A také, že je to inscenace, která - stejně jako loňská Divá Bára - by mohla postupně růst a zrát. Těším se, že k tomu skutečně dojde.

Čímž se oklikou vracím na počátek této úvahy a k seznamu argumentů, proč má smysl dělat s dětmi a mladými lidmi divadlo, přidávám ještě jeden: protože dobré divadlo vede k pokoře a odpovědnosti za společnou práci.

Jaroslav Provozník

BABIČČIN GULÁŠ

Copak nám to babička uvařila na dnešek? Že by ŠALŠÍ? A dá se něco takového vůbec jíst?

Kroměříž říká, že šalše je:

- nějaké jídlo (takže by se přeci jen jíst dala?)
- druh látky (to zase není nic na zub!)
- to by mě taky zajímalo.....
- ..ovšem zřejmě to nebude nic zajímavého

Tomáš (11 let) z Karlových Varů a Petr (12 let) z Českých Budějovic si myslí, že šalše je:

- něco podobného jako šašek
- buď by to bylo nějaké méno, nebo francouzsky něco
- lopata

Recitátoři a recitátorky ze IV. kategorie vidí šalši asi takto:

- kaše taková nějaká
- něco z domácnosti – takže mixer! – ne, třeba vařečka
- nebo nějaký čaj
- když na smrku rostou šišky dolu, tak šalše je šiška, která roste nahoru
- něco ze zeleniny
- nějaká bylina
- šálek

Přemyslata Lenka, Šárka a Martin to promyslela a tvrdí, že šalše je:

- nějaký spodní prádlo, jako jak byly takový ty podvlíkačky a tak
- rostlina
- moment, kdy člověk (herec, recitátor) udělá chybu, uvědomí si ji, a pak pokračuje, ale je to takový to trapný ticho, než se vrátí do toho textu

Soubory Tak co?! a Čtyřlístek z Chlumce nad Cidlinou řekly:

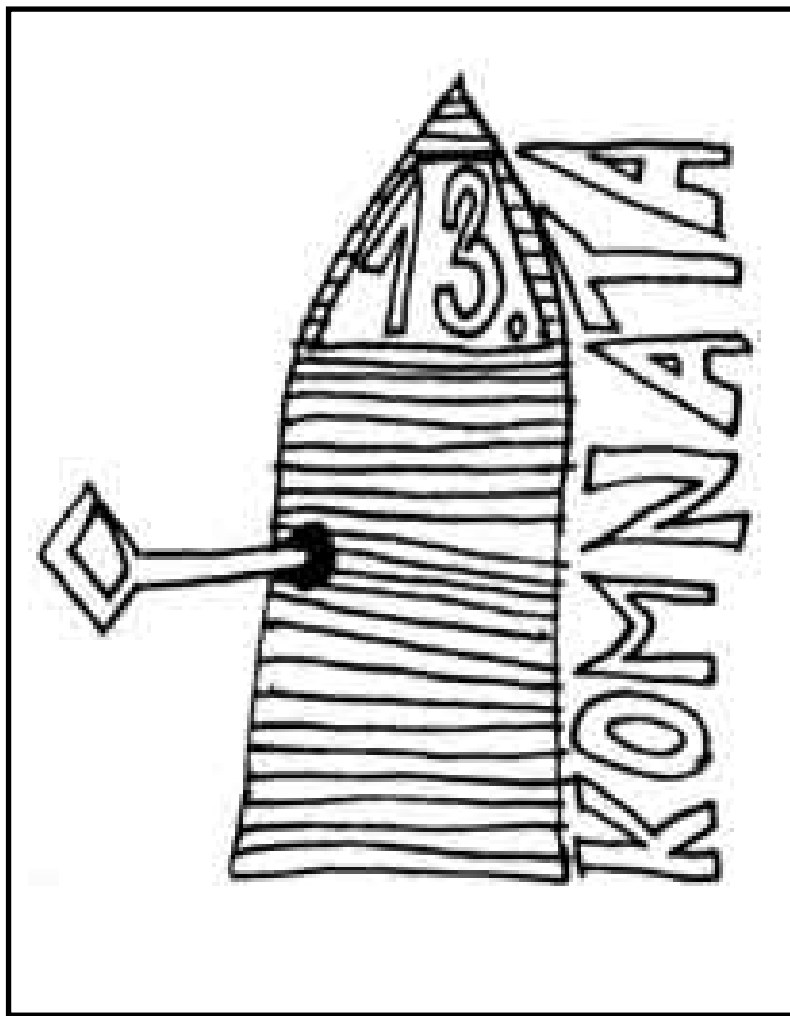
- jméno nějaký
- kolíbka
- dítě
- kašpárek

A jejich dračice si myslí, že je to opona.

Divadlo jesličky z Hradce se domnívá, že šalše je:

- šála, určitě
- nějaká nádoba, třeba vědro
- mašle – peřina – peřinka – něco s dítětem to asi bude
- nějaká hračka (i když to si myslí jenom Tomáš)
- asi nádoba mi to přijde, košík
- nějaká stará, starodávná šála, kterou nosili asi ve 13. století tady v Podkrkonoší a byla taková bohatě vyšívaná

Jenže ŠALŠE se dá opravdu uvařit, dokonce i dnes, a dokonce to jistě není dávno, kdy jste ji naposled jedli. Takové šalši dnes neřekneme jinak než OMÁČKA. Cha, cha, cha, zase to nikdo neuhádí! Tak snad se chytíte dneska. Co třeba slovo CUDNÍČKA? Co by to tak asi mohlo být?

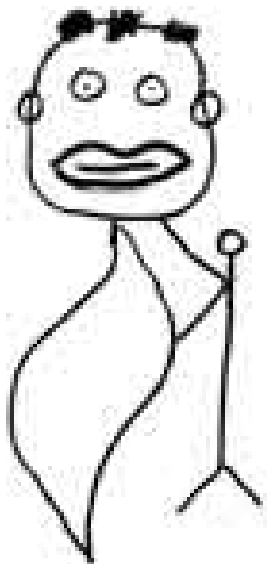

Z POD STARÉHO OTOMANU

Agniciurin (úryvek z připravované Otomanovy knihy: Lucius, the Necromancer)

... a Temný pán Costariconis se zachvěl. Jeho síly ochabovaly. Byla zde nějaká jiná, větší síla, která srážela jeho moc. V duchu přemítal o tom, jak je tato válka beznadějná, i když ze začátku se zdála být předem vyhraná. Stál na své věži a pozoroval, jak temnota mizí. Jeho plášť vlál ve studeném větru a vzduch byl naplněn těžkým očekáváním. Vzdát se nechtěl, ale teď už šlo o jeho život! Vtom ucítil v hlavě strašlivou bolest. Někdo protrhl jeho obranná kouzla a dostal se do věže. Nehnutě stál a upřel svou mysl na toho opovázlivce. Zvučný hlas proniká věží a odráží se od stěn. „Costariconisi! Vzdej se!“ „Nikdy, ty bídný nekromantský červe! Sám jsem tě učil nejvyšším uměním a ty se mi takhle odvděčíš!!!“ ozval se mrtvolný, ale silný a pevný hlas Temného pána. Větrelec se vymrštil a stanul hned za Temnotou samou. Temný pán ho chtěl odmrštit kouzlem, ale to se mu nepodařilo. Luciusův hlas se ozval: „Učil jsi mě, ale netušil jsi, že mě učil také Agniciurin.“ „Kdo to je?“ „Myslel jsem, že to víš, ale řeknu ti to. Agniciurin je Obsidiánový Drak, Vládcce světla. Ale teď už se s tebou vypořádám!“ Lucius se vytrhl ze zasnění, ale když pohlédl na místo, kde ještě před chvílí stál Temný pán, uviděl jen vznášející se šedý dým...

Otoman

SLYŠENO MYŠÍ DÍROU

JAK ČASTO SI LUDĚK RICHTER STRÍHÁ VOUSY? (DdDd Děčín)

Knír vždy, když mi zůstávají kapénky kávy na špičkách jednotlivých vousů. Plnovous v okamžiku, kdy mě deka šimrá mými vlastními vousy na nose.

JAK SE VČERA RECITOVALO „ČTYŘCE“?

Ahoj!
Recitovalo se mi báječně! Přestože se mi Opilé banány nepovedly tak, jak bych chtěl – umím to i lépe (židle v pokoji 318 mi to potvrdí ☺), užil jsem si přednes do posledního písmenka. Jak svůj, tak i ostatních.
Jonáš

Atmosféra tu byla vážně nádherná. Ze všech textů jsem zatím hrozně nadšená. Protože jsem tyhle lidičky trochu poznala (měla jsem tu čest a moc jim za to děkuju), očekávala jsem skvělé texty a skvělé výkony. Nezklamali mě. Jsem strašně nadšená. A jak se mi tu recitovalo? Báječně. S pocitem, že kolem sebe máte lidi, kteří vám fandí a přejou vám úspěch, se přece recituje skvěle. Jsem moc ráda, že jsem měla tu krásnou možnost strávit tady těch pár dní.
Hanka

Myslím, že tady na Dětské scéně jsou vždy zajímaví diváci, kteří reagují na to, co kdo tady říká. Jsem ale smutný, že jsem tu naposledy, slyšel jsem, že v soutěži v přednesu nad 15 let je docela negativní atmosféra, takže bych chtěl popřát mladším přednašečům, ať si tu ty dny užívají.
Jonáš Konývka

Tento víkend byl pro mě velmi prospěšný, protože jsem se dověděl to, že jsou i jiní autoři, které neznám a kteří také píšou pěkně a zaslouží si být interpretováni. Jinak se mi tady moc líbilo, protože jsem se seznámil s novými vrstevníky, kteří mají podobné zájmy jako já. Jinak nemám, co bych pořadatelům Dětské scéně vytkl.
Honza

Anička a Jindra jsou na první pohled velmi dobré kamarádky, a tak jsem si troufla je požádat o to, aby si vzájemně zhodnotily své výkony nebo nám něco prozradily jedna na druhou.

JAK RECITOVALA JÍŇA

Jelikož se s Jindrou znám, tak jsem její text, který recitovala i tady, Svatební společnost, slyšela už několikrát. Když jsem ho slyšela prvně, byla jsem jím okouzlená. Moc se mi líbil. Podle mého je to dobrý výběr textu a Jindře sedí. I vloni měla jeden neobvyklý text. Je to text vtipný, zajímavý a neobvyklý. Už není, co dodat. ☺
Kamarádka a recitátorka Anna Štěpánková

JAK RECITUJE ANIČKA

Myslím si, že se k Anče hodí hlavně srandovní texty, i když jsem ji slyšela recitovat i vážné a moc se mi líbily. Vždycky mě nejvíc zaujme, jak svůj text říká mile a s pochopením. Jestli chcete, abych mluvila jako porotce, tak ví, o čem mluví. Tak se mi líbí, jak pracuje s mimikou, a že nemá (teda podle mě) jako já problémy s artikulací. Taký je o hodně zkušenější, je tady už potřetí, já poprvé. Takže si dokážete představit, že to není jen tak náhoda, že tu je. Taký jí musím udělit Řád jasného hlasu, protože ty tři dny, co jsme tu byli, strašně chraptila a zvlášť po hlasovce (nic proti našim lektorkám) to byl na její hlasivky záťah.
Jindra.

JAK SE NÁM TU LÍBILLO?

Bylo to tu moc fajn, jsou tu příjemní, velmi milí a ochotní lidé, vládne krásná, přátelská atmosféra. Letos jsem tu byla poprvé a doufám, že se mi příště opět podaří se sem (mezi vás) dostat.
Alča, 13 let

Alča, 13 let

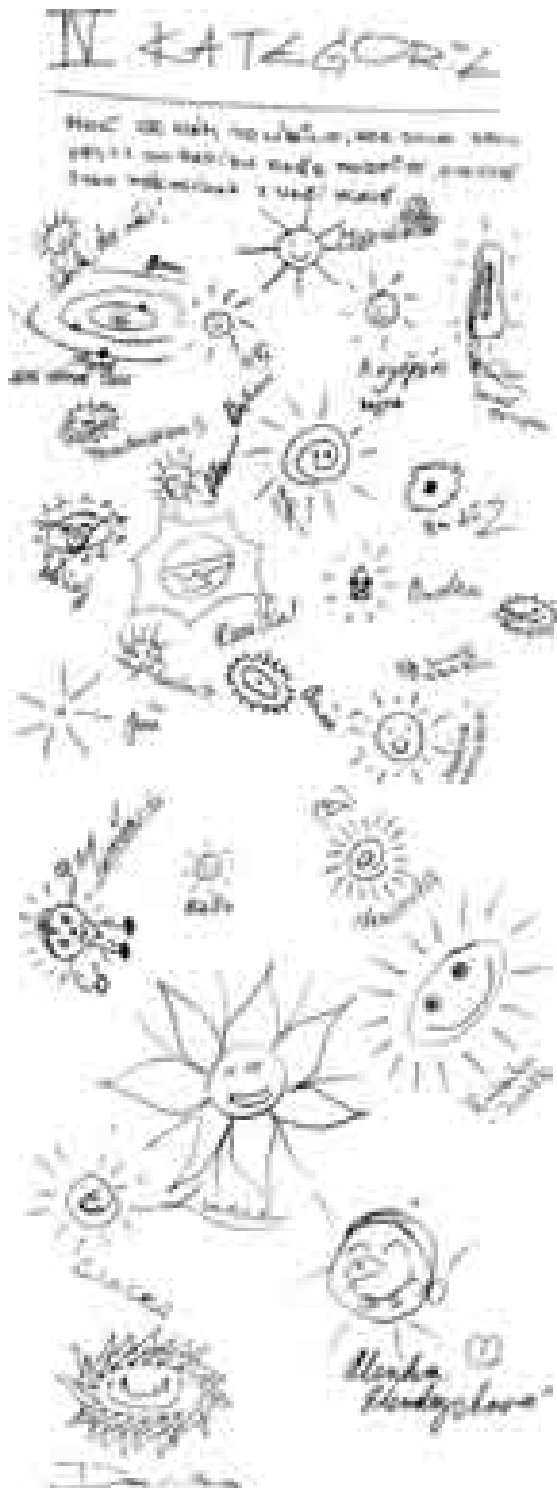
Je to pro mě velmi kladný zážitek a zkušenost. Jak skvělá společnost, tak i program. Samozřejmě, že kdyby se mi to podařilo, ráda bych sem přijela znovu.
Klára, III. kategorie.

Lidé se stejnými zájmy, vždycky potěší jejich společnost. To, že tu jsou, znamená, že jsou to ti nejlepší z nejlepších – jsou dobří v tom, co já, a to nás spojuje. Divadla, různé texty mi zase o něco rozšířily obzory. Příští rok se budu snažit vyhrát všechna kola, abych se dostala až sem. Setkat se znovu s podobnou partou bude perfektní!
Lenka, 13 let.

Děkujeme za ceny, které jsme dostali, když jsme sem přijeli a útulné pokoje. Byli jsme příjemně překvapení, když jsme to tu poznali. Dílky jsou zábavné a prima. Už jsme navštívili i několik příjemných míst v Trutnově a okolí a úžasné cukrárny – to jsme si zamlasali!

A Deníky dětské scéně jsou opravdu úžasný a skvělý. Ať Blažková dál zasahuje!

A.(10) + M.(13) ☺

Seděl jsem tam, poslouchal a říkal si: Ty vole, co tady děláš?

A začal uvažovat o tom, jestli nemám rodiče nějaký skrytý milionáře a celkem mě zajímalo, kolik museli zaplatit za to, abych se sem dostal.

„Bože můj, vždyť tě vypískaj.“

A cejtíl jsem ty pohledy ještě dřív, než jsem si před ně stoup.

„Uteču. Normálně se sbalim a jdu. Jsem srab. Ježiš jakej já mám strach...“

Vyvolali mé jméno a já šel. Koukal na ty dveře, který mě úplně volaly pryč. Ale já byl tak velkéj srab, že jsem se bál – bál utýct. Tak jsem se otočil k nim a začal svou sebevraždu.

Byl konec a já se ani nechtěl uklonit – vono totiž nebylo za co. A ty lidi na mě chvíli tak pitomě koukali a když zjistili, že je konec..... No, zkrátím to. Nejdřív si hooóódně moc oddychli a pak mi zatleskali. Abych jako nevybočoval z řady.

Napsala Denisa Budilová.

O PRAZE

V kapičkách deště
potíchu se mihotá
světlo luceren.

LAJKA

/čekance, Stáňovi, mamince a Lajce/

Kachličky v koupelně
pláčou osaměle suchý,

stejně tak i chodník před domem

na pohovce

není ani chlup.

Tajemnej zápach
vrátil se
do ledničky

a večer chodím jenom hledat.

Hledat ten její předkus
a křivej vlhkej čumák
bílou přední tlapku
ve hvězdách

Pane Korovjev,
vraťte mi jí zpátky!
Vždyť je to jedno,
jestli vyhrajem!

Sousedka jí nakoupila pářečky.
Dobry,
kuřecí,

drahý...

A já už jsem uklidil gauč
i kachličky utřel

já se nezlobím.

Buďte tak hodnej!
Chtěl bych jí uvidět
ještě jednou!

Ten křivej čumák
a předkus
a bílou tlapku
připláclou na skle modulu

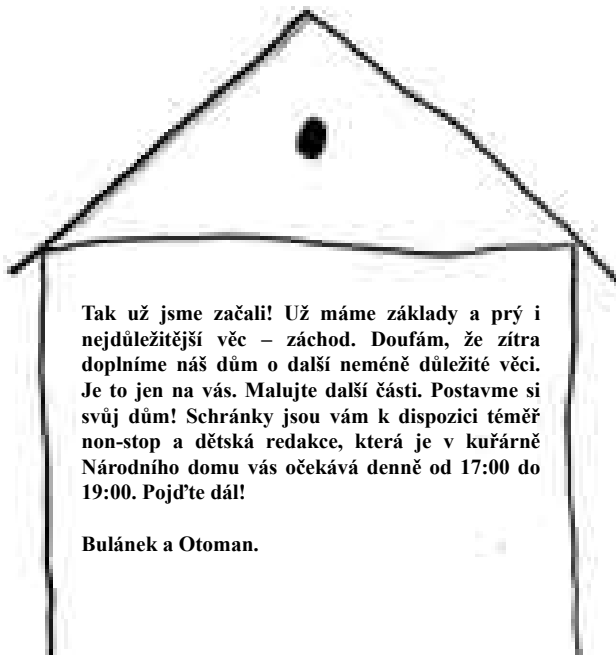
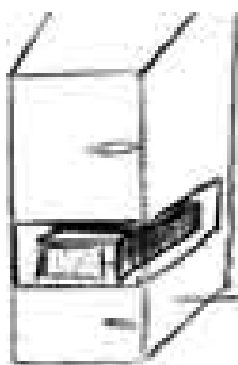
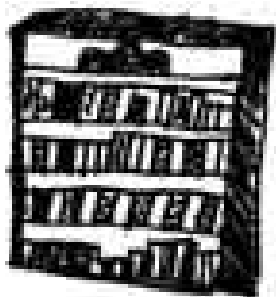
ať na mě ještě
nehlasně
šťekne.

Ať vykoukne
zpoza věže svatého Michaila,
co právě odbíjí půlnoc.

Je mi zima.....

Jonáš Zbořil
Recitátor IV. kategorie.

!!!Stavba povolena!!!

Tak už jsme začali! Už máme základy a prý i nejdůležitější věc – záchod. Doufám, že zítra doplníme náš dům o další neméně důležité věci. Je to jen na vás. Malujte další části. Postavme si svůj dům! Schránky jsou vám k dispozici téměř non-stop a dětská redakce, která je v kužárně Národního domu vás očekává denně od 17:00 do 19:00. Pojd'te dál!

Bulánek a Oteman.

NÁŠ DŮM - NÁŠ HRAD

Vítej! Pojd' za mnou.

Nezaškrťte si krevní oběh.

Á, Lucie má dogu!
Áňa, Máňa, Táňa...

Samozřejmě, že to není pravda, ale to nevadí!

Já jsem řekla, že jsme sexy!
Chraň mě pámbu před tou spoustou vody.

Dneska je ale vážně den plnej náhod.
Umělcům se to stává!
Ahoj atom, jak jsi na tom?

Nejlepší je Blažková!

[ona je Leny, protože je dojč]

TATAR, TATAR, TATAREC!!!

Napište tam, že je to náš soubor!

[- NA KLEPADLE -]

Záznam z dětského diskusního klubu na Nivách

Dětský diskusní klub pro členy jednotlivých souborů se odehrával ve velmi podobném duchu jako ten minulý. Oba lektoři (Miloš Maxa a Tomáš Machek) s nasazením a příjemným nadhledem stmelili věkově nesourodý kolektiv, ve kterém byly jak malé děti z Třebotova, tak starší z Mostu a Uherského Hradiště. Všichni účinkující se spontánně zapojili do nabízených činností. Snad jediným problémem se ukázal fakt, že ne všichni přítomní shlédlí každé představení, jako tomu bylo v předchozím případě. To sice situaci poněkud zkomplikovalo, ale oba lektoři rukou společnou situací opět zvládli - se šarmem sobě vlastním.

Šarm jim vydržel i ve večerním bloku, který začal škádlivými debatami dívek s Tomášem a oblíbenou honičkou Skok do řeči. Poté následovalo školení, které by povinně měli absolvovat všichni čeští politici: Co je to diskuse? Jaká má pravidla? Jak funguje? Odpovědi dětí stanovily řád následujícího bloku - práce s předem připraveným „rozbořem“ jednotlivých představení. A zajímavé bylo, že řád diskuse byl přes občasné početní potíže lektorů naprosto korektně dodržen (snad s výjimkou boxerských vložek souboru z Třebotova).

Zde je tedy značně nesourodý zápis názorů souborových dětí:

Říkali mi Leni

- je o vztazích v poválečném Německu,

o malé Leni a jejích vztazích (děti je docela srozumitelně popsaly, jediným problémem byly 3 panenky či tanečnice?)

- problém byl začátek, kdy bylo na jevišti moc postav a málo lidí, takže to bylo chaotické a hůř srozumitelné

- proč chtěli zničit kuffík?

- panenky byly kladné postavy, ale v červeném světle zlé. Možná to byly noční můry?

- šlo hlavně o vztahy mezi Němci a ostatními lidmi

- zaujala mě forma obrazů

- divný byl mikrofon - měl divný zvuk.

Možná hlas ze záhrobí? U snů byl hodně důležitý.

- panenky byly možná matné vzpomínky na koncentrák, kde viděla umírat lidi. Možná to byla vzpomínka na rané dětství v Čechách

- divné je, že Němci na převýchovu vybírali přece blondýnky s modrýma očima

- líbily se: sny, paní učitelka, zlá spolužačka, nalezení kuffíku, Leni, Američani se žvýkačkou, závěr

Soubor: vybírali jsme si za 3 témat a na tichý nátlak paní vedoucí jsme se nakonec rozhodli pro tohle. Scénář napsala ona na základě našeho rozehrávání situací a připomínek. Sny jsou pomatené a míchají se do nich vzpomínky.

Ať si bylo, jak si bylo

- je to o spojení pohádky o 12 Měsíčkách

a lidových zvyků různých ročních období

- kladné postavy byly Maruška a

Měsíční, záporná matka a dcera

- nepochopili jsme závěr, líbilo se

nám spojení zvyků, přirozené zpívání dětí, bezprostřednost a nasazení dětí, které to asi bavilo

- škoda, že na konci nebyla nějaká píseň a lidová moudrost

- hráli zády k diváků (ale jsou malí, ze ZŠ a je jich hodně)

- neporozuměl jsem změně měsíčků v macechu a pak v les

- mně se to moc líbilo

- nepochopila jsem, že macecha na konci umřela

Soubor: byli jsme měsíční i vypravěči. Nechtěli jsme moc říkat, že macecha umřela, aby to nebylo smutné. Bez vysvětlení paní učitelky bych to ale sama nepochopila. Paní učitelka nemá ráda dlouhé věci, a tak to zkrátila a nahňahňala a my se všechno naučili.

Šípková Růženka

- známý příběh až na postavy Rohlíka a Bábovky a taky havěti

- líbily se malé postavy, hudba, scéna, soubor

- nelíbily se kostýmy (Růženka proti královně), neslyšeli jsme, divné byly tenisky a žlutá Bílá víla

- kytara byla až příliš dobrá - mizel nám příběh a připadal jsem si jako na koncertu (někdy na úkor herců), kytara mohla být víc vzadu

- hezký byl had, některé postavy mi moc nesesedly (motýlci)

- černá paní dobře mluvila a byla hezká oblečená

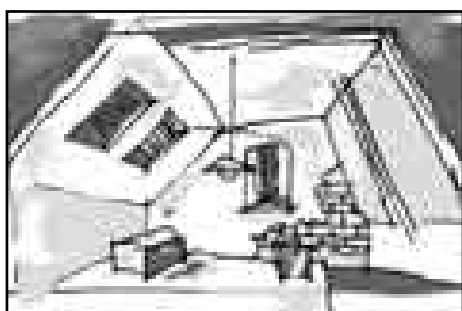
- proč tam byl Rohlík a Bábovka? zbytečně dlouhé scény řešící stále stejné věci. Vyškrtání by zvýšilo napětí.

- Růženka si měla vzít spíše Rohlíka. Princ tam doběhl až na poslední chvíli a neměl žádný charakter

Soubor: výběr byl paní učitelky, která text hodně upravila. V předloze byla např. Růženka úplně demontní. Odpoledne nám došly hlasivky, a tak už nás nebylo slyšet. Motýlky bychom taky vyhodili, ale paní učitelce se líbí.

Zapsali pradelna Petra a kominík Zdeněk

[- Z PODKROVÍ -]

Příběhy doktora Dolittle

Doktor Bolíto je u nás vcelku dobře známý a máme ho zažitého jako postavu, kterou vytvořil Kornej Čukovskij. Skutečnost je však taková, že jeho pravým otcem je Američan vychovaný v Anglii Hugh Lofting, který svůj Příběh doktora Málodělala vydal už v roce 1920 (pod názvem *Příběh doktora Málodělala, jenž jest kronikou jeho neobyčejného života doma a překvapujících dobrodružství v cizích zemích* vyšla kniha H. Loftinga poprvé česky v roce 1925 u B. Kočího). Kornej Čukovskij

jeho knihu adaptoval, posunul ji do nižší věkové kategorie a příběh doktora, který má rád zvířata a je ochoten se vypravit do Afriky, aby zachránil opice, poněkud zjednodušil a zbavil ho řady fantastických, pohádkových motivů. Loftingova verze, která po mnoha letech konečně vyšla v češtině, je zajímavá nejen napínavým, téměř dobrodružným příběhem s pohádkovými prvky, ale i humorem, který má cosi společného například s G. Durrellem:

Jednoho dne seděl doktor v kuchyni a povídal si s podomním prodávacem masa, který k němu přišel s bolením břicha.

“Proč vy vůbec vlastně nepřestanete dělat lidského doktora a nestanete se zvěrolékařem?” zeptal se ho prodáváč.

Papouščí samička Polynésie seděla na okně, dívala se ven do deště a prozpěvovala si námořnickou písničku. Teď rázem přestala zpívat a se zájmem naslouchala.

“Vždyť vy, pane doktore,” pokračoval pacient, “vy víte o zvířatech všechno - mnohem víc než všichni zvěrolékaři široko daleko. Ta kniha, co jste napsal o kočkách, je obdivuhodná! Já sám sice neumím ani číst, ani psát, jinak bych možná také nějakou knihu sepsal, ale moje žena Theodosie, ta je vzdělaná, a to byste se divil. Tu vaši knihu mi přečetla. No a je opravdu skvělá, to

se musí nechat. Vy byste klidně sám mohl být i kočka. Víte přesně, jak kočky myslí! A kromě toho můžete na léčení zvířat vydělat spoustu peněz. Uvědomujete si to? Budu k vám posílat všechny babičky, co mají nemocné kočky a psy. A jestli neonemocní dost rychle, můžu jim do masa, co jim prodávám, něco přimíchat, aby se jim udělalo špatně, co říkáte?”

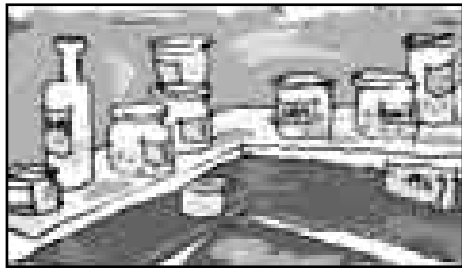
“Ne, ne, ne,” zarazil ho rychle doktor. “To nesmíte. To by nebylo správné.”

“Já nemyslel, aby jim bylo hodně zle,” odpověděl ten dobrý muž, “myslel jsem, no, jen tak trochu. Ale jak říkáte, vůči zvířatům by to nebylo správné. Jenže jim je stejně každou chvíli špatně, protože ty staré paní je vždycky moc nakrmí. Kromě toho když se rozhlédnete kolem, je tu spousta farmářů, co jim chromnou koně a slábnou jeřhata, a ti za vámi taky budou chodit. Začněte léčit zvířata, pane doktore!”

Když prodáváč odešel, Polynésie slétla z okna k doktorovi na stůl a řekla: “Ten člověk mluvil rozumně. Přesně to bys měl udělat. Léčit zvířata. Ty hloupé lidi nech klidně plavat, když nemají dost rozumu, aby pochopili, že jsi nejlepší doktor na světě. Věnuj se radši zvířatům.”

(Z anglického originálu *The Story of Doctor Dolittle* přeložila Jarka Vrbová; vydal Albatros, Praha 2002)

[-SPIŽÍRNA-]

Josef Štefan Kubín: Když se čerti rojili Albatros, Praha 1985 Čertova nevěsta

TAK BYL JEDEN TÁTA S MÁMOU A MĚLI TŘI DCERY, HOLKY jako měšičky. Všecko na nich jen kvetlo. Jedna se jmenovala Mařenka, jedna Kačenka a ta třetí byla Aninka. Měli tam doškový baráček, kousek polí u toho, a tak společně hospodařili. A věru, šťeští jim svítlo do oken.

Až takhle jednou táta si usmyslil, že holky lenoší, takové - prej - tři babolice, tak našel po korci máku, až dozraje, že ho budou chodit hlídat. No - to bylo něco pro ně! Už se nemohly dočkat. Teď když mýjí rty, makovice už chrastily, táta jim povídá: „Nejdřív půjdeš, Mařenko, ty. A Kačka ti donese oběd.“ Tak dobře, Mařenka chodí okolo máku, hlídá, a jak ptáčekové všude samý zpěv, milá Maňca taky zazpívala:

Roste máček na koláček,
napečem jich plnou pec,
až je sníme, neslevíme,
zasej bude placanec.

A jak si u boudy zpívá, najednou taková věřička, div se listí nespášilo, přilítne velký pták a prosí:

„Májo, Mařenko, dej mi taky makovičku!“

„I - prej - tamhle si utrhni.“

Tak milý pták si makovičku uškrub, ale co byste neřekli! Teď vzlétl a Mařenku taky odnesl s sebou. Byla na místě pryč. Poledne zvonilo, Kačka přijde s obědem, kouká sem a tam, volá, hledá, ale Mařenky nikde. Jaká pomoc, sedla si u boudy a pláče. A v tom pláči tam zůstala na druhý den sama.

Když se ráno vyspala, zas přilítne ten pták a prosí:

„Káčo, Kačenko, dej mi taky makovičku!“

„I prej - utrhni si tamhle, kterou chceš.“

Tak on si utrhá a zrovna jí taky odnesl pryč. Teď holky nejdu jedna ani druhá, táta si myslí:

I hledme, ty tam mají nějak napilno! Ani nevědí, kdy domů. Aninko, musíš jít s obědem!

Tak Aninka se sebrala, přijde tam, zas kouká, hledá, ale kde nic tu nic. Mohla běhat, volat, holky tytam. Tak se dala do pláče a plakala. Když toho měla dost, jde k boudě, skulila se do slámy a tak tam šťastně usnula.

Už dávno sluníčko čmouchalo okolo boudy, makovice lupaly, když Aninka procejtla. A baže, měla notný hlad. No co, holky nikde, dala se do milého jídla a snědla to všechno. A sotva si utřela hubu, propanička! Najednou všší! Je ten pták zas tu, přilítá a prosí:

„Anko, Aničko, dej mi taky makovičku!“

„Však si tamhle utrhni!“

Ten si ji utrhá a v tom honu letu milou Aninku si taky vzal.

Teď rodiče doma čekají, brzo-li se holky vrátí, bože, byly všechny pryč a pryč. Tak jaká pomoc, máma se sebrala a na pole. Přec není možná, aby se někam ztratily! Jde, hledá okolo kolem, volá, co měla hlasu - ježíškosti, holky nikde, jako když je voda odplaví. Tak se vrátila domů a pro samý pláč, samou lítost ani mluvit nemůže. Když to táta viděl, povídá:

„Nic platno, půjdu tam tedy sám.“

Uřízl si březovou metlu, až je dostane, že jim ještě vyšlohá, co nejdu domů. Někde se pajdat takovou dobu! Ale chodil stejně sem a tam, i řádky prolezl, a holky pořád nikde. Tak se nakonec skulil do boudy a pláče. A jak pláče, vtom se zatočilo větrčí, a milý pták tu: „Táto, tatíčku, dej mi taky makovičku!“

„I chceš-li, jen si utrhni!“

No ten se nedal dlouho pobízet, jednu si utrhá a teď se žene pro milého táta. Ale ten chytí metlu a začne ho šlohat až běda.

„Tak tos ty, cos odnesl naše dcery! No počkej, já ti jich naložím, že budeš pamatovat.“

Ale tomu takový máček nechutnal, otočil se a pryč. Teď táta běží domů a nestáčil povídat. Svíčko betlémská! Že nejspíš ten pták jim všecky děti odstěhoval! Tak jaká pomoc, museli se spokojit a zůstali nacísto sami.

Holky tytam, jako že se po nich slehne zem.

Zatím ten pták (a byl to čert) letěl do jednoho lesa, kde měl své obydlí - černou chajdu ze smřelý, zarostlou trnkami. Kolem dokola ani broučka, všecko jako vyhořelé, jen divoké víno se plazilo po zdicích. Čerti tam říkali na Vinohradě. Posluhovala tam šajdava bába a ta měla teď všecky ty holky v komandě: Mařenku, Kačenku i Aninku. Ale co! milý čert si usmyslil, Nanyňka se mu tolik zalíbila, tu že si vezme za ženu. Tamty obě dali na krmlík, jen samé cukroví

pro ně, a Nanyňka jim musela zakládat za jesle. Už si pomalu všemu zvykla, a druhé holky také se u plných jesliček neměly zle. Až tady zakrátko čert povídá, aby se Nanyňka chystala, že budou mít svatbu.

Holka přece sklonila hlavu; jde a povídá babičce:

„Jen si považte, milá babičko, co si teď počnou naši, když jsme všechny pryč! Kdyby aspoň Mařenka byla doma, už by jim bylo veseleji.“

Bába nebyla dvakrát ráda, že jí přibýlo tolik starostí, a tak jí povídá: „Na tuhle stránku ti prej něco poradím. Pán je pryč, vem pytel, Mařenku strč do pytle a zarovnej zlatáčky. A provázek zatáhneš. A až pán přijde, jen se k němu měj a promluv úlisné slovíčko. Pak už ostatek uvidíš.“

Jak to Nanyňka slyšela, všecko v ní naráz poskočilo. Vzala Mařenku z kurníku, pár slov a šup s ní do pytle. Dobře obložila zlatáčky a ucpala. A když čert po chvíli přiletěl, zástěru pítáhlá do očí a sladounce k němu prosí:

„Ach můj zlatý miláčku, hled, jsou ti naši rodiče sami, myslím si, budou mít oni hlad! Mohl bys jim donést trochu peněz, když tě tolik prosím. Ani to tvůj měsíc nepozná.“

Milý čert jí chytil za ruku a povídá:

„I ty má drahá Nanyňko, všecko ti s radostí udělám, kdopak jiný, než já!“

Pytel hned popadl a letí k tě jejich chalupě. Teď, když byl na půl cestě, záda ho bolela a chtěl si trochu zlatáček odsypat. Shodil pytel na zem, v pospěchu rozvazuje, ale vtom to z pytle volá:

„Já tě vidím, já tě vidím!“

Myslí, že je to jeho nevěsta, ohlédl se a ve smích hrozí:

„I má zlatá Aničko, ty prej daleko vidíš.“

Zas popadl pytel na záda a letí jako větrník, aby už byl tam. Teď hodil všechno kominem, až to na siní zabuchlo, a v minutě je zpátky na Vinohradě. Rodiče staří slyší, taková rána, až se stavení oklepalo, běží do síně, a panebože! kdo je to? Kdo to k nim leze z pytle?

„Vždyť tohle je naše Mařenka! Kde se tu, holka, bereš? Už jsme mysleli, že nejste žádná na světě.“

To bylo jásto najednou! Nechtěli jí pusit ani z rukou samou radostí, že mají aspoň jednu dceruška doma. A ke všemu tolik peněz, svatá dobroto! Peníze sebrali, a teď Mařenka musela z dlouha povídat, co a jak, kde jsou ostatní děti.

Zatím čert přišel domů a nakazuje Nanyňce, aby se chystala, že on musí zvát hosty. Tak milá Aninka vyskočila na půdu, přinesla pytel a prosí babičku, jestli by mohla ještě Kačenku uklidit. No to to bylo jedno, proč ne, svolila jí k tomu. At' jen dá holku do pytle, obsype dukáty, aby jí pán nenahmatal, a ostatek už ví. V honu letu byla se vším hotova, a jak čert vstoupil do jizby, hned běží k němu:

„Ach můj zlatý miláčku, koukej, rodiče jsou po krk zadlužení, kampak to všecko stačilo! Mohl bys jim pár grošů donést, ať si chudáci přilepší.“

„I prej, má zlatá Aničko, to ti s radostí udělám, takovou maličkost.“ A zrovna chytil pytel na záda a lít k tě jejich chalupě.

Teď letí, jazyk už vyplazený, chtěl si zas na půl cestě odsypat. Ale jen pytel rozvázal, holka už volá: „Já tě vidím, já tě vidím!“

Zasmál se a:

„Ty prej, Aničko, daleko vidíš.“

Tak pytel nanovo chňap a letí, jako že prší. Zas jim ho kominem shodil, báb, tady ho máte. Rodiče vyskočili, zas taková rána, bože, aby to tak byla naše Kačenka! A opravdu, milá Kačenka leze z pytle. Ani se neptejme, co bylo objímání a radosti. Dukáty taky sebrali, bylo jich dobrý věrtel. Ale co je po dukátech, když ke všemu viděli, že o tu svou Nanyňku, zlatou batolinku, dočista přijdou. Až se jim z toho srdce krájelo. No, jďtele kolem, postojte, potěšte je, milí přátelé, politujte, dobří sousedé!

Mezitím čert - samé ejchuchů - odešel hosty zvat. A Aninka chodí, chodila tak smutná po Vinohradě. Co si jen počne! Myslíla, plakala, až povídá babičce:

„Copak, babičko drahá, nedalo by se dělat, abych našla cestičku z tě zakleté chalupy?“

„I děvčečko, já prej nevím. Tohle jsou těžké věci. Rozseká tě, zas tě slepí, utečeš mu, vymčuchá tě. Ale počkej, snad bych ti ještě něčím pomohla. Na půdě je kořská kůže, ještě dočista nevyšchlá, doskok pro ni, a já tě tam zašiju. Snad tě v ní neucejí.“

Tak Aninka v pospěchu skočila, ale vtom jí napadlo: ouha! Jde a z věchtu tam upletla slaměnou pannu, ruce, nohy, všecko jí pořídila, a teď pěkně své šaty na ni, že by nikdo neřekl. Učiněná Aninka. Taký svůj šátek na hlavu, a když byla hotova, milou pannu postavila do sínky za dveře. Tak, tady stůj! A teď popadla košík, vybrala si z pokladů nejdražšího kamení, aby měla něco na památku, a hop do kůže! Rozloučila se s babičkou. Ta jí pěkně zašila, jen jí nohy koukaly, a Nanyňka jde. Srdíčko jí jen bouchalo.

Když byla už za Vinohradem hodný kus, najednou potká houf čertů. S veselou klapali na svatbu. Teď se u holky zastavili, očmouchali jí a jeden povídá:

„Kam, panne, kampak?“

„Páni, s vejci na trh.“

„A co dělají naši na Vinohradě?“

„Vaří, pečou, metou, páni! Nevěstě ruličky pletou.“

„Hoj, brna sma, kamarádi, pospěšme si!“

A vzali nohy na ramena, jen se za nimi koptilo. Když to Anička viděla, přidala taky do kalupu a hajdy dál. Sotva uběhla kousek, tady jí potká druhý houf. Zas jí všichni očmouchají:

„Kam, panne, kampak?“

„Páni, s vejci na trh.“

„A co dělají naši na Vinohradě?“

„Vaří, pečou, metou, páni! Nevěstě ruličky pletou.“

„Hoj, brna sma, kamarádi, pospěšme si!“

A zas lítá dál, jen všecko fčelo. Nanyňka se taky rozběhla, a jak běží, mezitím potkala devět houfů čertů. Každý na ni uhodil: kam, panne, kampak? Až se jí dušička pašila. Ale šťastně všem uklouzla, když tady se žene desátý houf a v tom byl její ženich. Zas všichni na Aninku, jen jí okukují, očmouchají, a nejvíce on, to jako by chtěl kůži očima provrtat. Ještě to šťeští, že teplem docela zkusla, žádný nic nepoznal. Jen ženich ošlapuje, ale jak slyšel o ruličích, najednou nechal všeho a fff, třikrát pískl, až to v uších zalehlo, a pobízí kamarády:

„Hoj, brna sma, pospěšme si!“

A zas lítou jako vítr, div si kopyta neotloukly. Nanyňka taky nemeškala, a ať trní, kamení, bere to pádem, maní nemaní. Už měla dech na doběrku, ale poslední skok, a sláva budiž! Nanyňka je doma na sínce.

Teď ale po siní takový rumot, rodiče se ulekli, kdo jen tohle k nám leze? Bez hlavy, bez rukou, pámbu s námi! Nikdo Aninku nepoznal. Až jí v tom běhu slovíčko vyřlíto:

„Tatinku, vemte nuž a říznete kůži!“

Tak on honem kůži rozřal, a teď zůstali vyjevení! Milá Nanyňka tady! No, to bylo radosti a plesání! Nanyňka nestačila povídat. Inu, prej, jen když jsem zase doma. Nestálo to za nic.

Mezi tím česem čert přišel domů, ohlíží se, kdepak je nevěsta? Babička mu ukázala na dveře: „Tamhle stojí Nanyňka.“

Všichni se jí už klaněli, jeden houf pořad za druhým, a jen se kolem lísají:

„Koukejte, hoši, to je ona!“

Toť se ví, holka ani nemukla, když to byl slaměný vích.

Až tady poslední houf, sám pan ženich, a jen jí představuje hostům. Všichni se zas klaněli až do země. Ale co to? Nanyňka pořad jako němota. Tak mu bylo divně, co nemluví, přec je to opravdu jeho Nanyňka, ty boty, sukne, až konečně šel a chmátl jí za ruku:

„Copak, Nanyňko zlatá, ztratilas řeč? Že nemáš pro mě ani slovíčka!“

A teprve vidí, kus věchtu mu zůstalo v hrsti. I ty hadice uzená! Tak honem na bábu: „Kdepak je nevěsta?“

Ju, že neví, kam se mohla dět. Tuhle má plno běhání, mák třít, do pece chystat, uhoňená za celý den, jak by to mohla vědět? Že neví. Tak milý čert běhá po dvoře, po půdě, všude, i na kurník se neneloval - a ejhle, Kačenka a Mařenka jsou taky pryč.

„Ty babo černá, kde jsou? Jak nepovíš, nastrohám tě potkanům.“

Až se musela vyznat, že utekly všechny tři. Tak tohle slyšet, čert se rozletěl a za milou Aninkou. Ale ta byla už dávno doma. I co, vzteky se rozčepeřil, do milého došku kop, až ho dočista rozkopál. A jak sázela do pece, černou babu taky chyt, a mohla ječet nebo ne, taky jí tam rovnou vrazil. A teď co jiného, hosty musil rozpustit, bez nevěsty těžká svatba. Všem se už sblhaly sliny na jazyku a tumáš! Sklaplo jim dočista.

„Ale jako že jsme z pekla, hoši, tohle já nedaruji!“

Rozletěl se a hr k milé chalupě. Nanyňka vařila právě oběd, když jí přiletěl do plotny cumel koudele, a lidičky! - najednou po stavení tolik puchu, zlého duchu, že by to do smrti nevykouřil. No - ale ti měli teď peněz dost, vynašili si jiné bydlení a tam žili slavně, jak páni na vysoké báni.

Alexandr Sergejevič Puškin: Pohádka (přeložila Zdenka Bergrová, SNDK, Praha 1956) Pohádka o rybáři a rybce

Žili byli děda se svou babkou
na břehu modrého moře.

Bydleli v hliněné chaloupce
za třicet let a tři roky.

Děda lovil do sítě ryby,
babka si předla svou přízi.

Rozhodil děda do moře sítě,
sítě se vrátily se samým bahnem.

Po druhé hodil do moře sítě,
sítě se vrátily s chuchvalcem trávy.

Po třetí hodil do moře sítě,
sítě se vrátily s jedinou rybkou.

Nebyla to obyčejná ryбка,
ale zlatá. Promluvil zlatá ryбка,
prosí dědu lidským hlasem:

„Do moře mne, starče, zpátky propust,
dám za sebe vzácný výkup.

Vykoupím se vším, oč požádáš mne.“

Podivil se děda, polekal se,
i rybařil už třiatřicet roků,
neslyšel však nikdy mluvit rybu.

Propustil on zpátky zlatou rybkou,
promluvil k ní přívětivé slovo:

„Bůh buď s tebou, zlatá rybko.

Výkupu mi není zapotřebí,
jdi si, rybko, do modrého moře,
radíš se a vesel na svobodě.“

Navrátil se děda ke své babce,
vyprávěl jí o velikém divu:

„Vylovil jsem dneska divnou rybkou,
zlatou rybkou, ne jen obyčejnou.

Lidským hlasem mluvila ta ryбка,
chtěla domů, do modrého moře,
vykoupit se chtěla vzácnou cenou,
dá prý všechno, o co požádám ji.

Odvahu jsem neměl brát výkup,
pusťl jsem ji do modrého moře.“

Na dědu se babka osopila:

„Hlupáku ty hloupý, nedovítpný,
neuměl jsi od ryby vzít výkup!

Kdybys byl vzal aspoň necky,
naše už jsou celé rozklizené.“

Šel tedy děda k modrému moři,
moře se lehce rozvlnilo.

Začal volat zlatou rybkou.

Připlavala ryбка, zeptala se:

„Čeho je ti, starče, zapotřebí?“
Poklonil se děda, odpověděl:
„Slituj se, milostivá rybko,
plísnila mne moje babka,
nedá mi na stará kolena pokoj,
potřebuje nové necky,
naše už jsou celé rozklížené.“
Odpověděla mu zlatá rybka:
„Nermeť se a jdi jen klidně domů,
budete mít nové necky.“

Navrátil se děda ke své babce,
vidí, že má babka nové necky.
Ještě hůře však ho žena plísnila:
„Hlupáku ty hloupý, nedovtipný,
vyprosil si hlupák jenom necky.
Vrať se, hlupáku, hned k rybce,
pokloň se jí, vyžádáje nám domek.“

Šel tedy děda k modrému moři
(zachmuřilo se modré moře),
začal volat zlatou rybku.
Připlavala rybka, zeptala se:
„Čeho je ti, starče, zapotřebí?“

Poklonil se děda, odpověděl:
„Slituj se, milostivá rybko.
Ještě hůř mě plísnila žena,
nedá mi na stará kolena pokoj,
chce mít domek, hádává ženská.“
Odpověděla mu zlatá rybka:
„Nermeť se a jdi jen klidně domů,
budete mít nový domek.“

Šel děda k hliněné chaloupce,
po chaloupce ani vidu, ani slechu.
Stál před ním domek s podkrovním světnicí,
s cihlovým, bíleným kornímem
a s vraty z dubových prken.
Babka sedí pod okénkem,
nadává a spílá svému muži.
„Hlupáku ty hloupý, zaozabalý,
vyprosil si hlupák jenom domek.
Vrať se, ty má prostoto, hned k rybce,
nechci už být chudou chalupníci,
šlechtičnou chci být urozenou.“

Šel tedy děda k modrému moři
(znepokojilo se modré moře),
začal volat zlatou rybku.
Připlavala rybka, zeptala se:
„Čeho je ti, starče, zapotřebí?“
Poklonil se děda, odpověděl:
„Slituj se, milostivá rybko,
ještě více zhloupla moje žena,
nedá mi na stará kolena pokoj,
nechce už být prostou vesničankou,
šlechtičnou chce být urozenou.“
Odpověděla mu zlatá rybka:
„Nermeť se a jdi jen klidně domů.“

Navrátil se děda ke své babce,
co vidí? Vysoké panské sídlo.
Na schodišti před ním stojí babka
v drahé sobolové vestě,
v brokátovém čepci s vyšíváním,
kolem krku obtočené perly,
na rukou má prsten na prstenu,
na nohou má botky z rudé kůže,
stojí před ní přičinlivý sluha,
toho bije, za vlasy ho tahá.
Povídá pak děda svojí babce:
„Buď zdráva, vzácná, šlechtická paní.
Tvá duše je teď, doufám, spokojena.“
Okřikla ho ale milá babka,
poslala ho sloužit do konírný.

Přešla neděle a přešla druhá,
ještě více zhloupla babka,
zas posílá dědu k zlaté rybce.
„Vrať se, pokloň se té rybce,
urozenou, šlechtičnou být nechci,
chci se státí carevnou mocnou.“
Polekal se děda, ugrošoval:
„Ženo, máš-li zdravý rozum?
Chovat se a mluvit nedovědeš,
budeš v celém carství jenom pro smích.“
Rozdurdila se však pustě babka,
uhodila přes tvář svého muže.
„Jak se osměluješ se mnou hádat,
mužik - se šlechtičnou urozenou.
Hned jdi k moři. Šlechtické má slovo,
nepůjdeš-li, povedou tě moci.“
Odebral se proto děda k moři
(potemnělo modré moře),
začal volat zlatou rybku.
Připlavala rybka, zeptala se:
„Čeho je ti, starče, zapotřebí?“
Poklonil se děda, odpověděl:
„Slituj se, milostivá rybko,
opět se má žena bouřit.
Urozenou šlechtičnou být nechce,
chce se státí carevnou mocnou.“
Odpověděla mu zlatá rybka:
„Nermeť se a jdi jen klidně domů,

bude tedy carevnou tvá žena.“

Navrátil se děda ke své babce,
cože vidí? Před ním carský palác.
V paláci vládne jeho žena,
za stolem jako carevna sedí,
bojaři a šlechtici jí slouží,
nalévají víno ze zlaťoň,
to zajídá perníkovým srdcem.
Kolem ní jsou ozbrojené stráže,
sekýry si drží na ramenou.
Když to děda viděl, polekal se,
poklonil se babce skoro na zem.
„Buď zdráva,“ řekl, „carevno mocná,
tvá duše je teď jistě spokojena.“
Babka na něj ani nepohlédla,
jen ho poručila vyhnat, pryč jí s očí.
Přiběhli bojaři a šlechtici vzácní,
za límeček dědu vzali, vyhodili
a ve dveřích vzaly už ho stráže,
které by ho málem rozsekaly.
Každý se mu ještě notně vysmál:
„To ti patří, starý zaozabalče!
Je na tebe, dědku, průpovědka:
Nikdy nelez, kam tě nezvou!“

Přešla neděle a přešla druhá,
ještě více zhloupla babka.
Komorníky pro dědu si pošle;
vyhledali dědu, přivedli ho,
ona mu takhle poručila:
„Vrať se, dědku, pokloň se své rybce,
mocnou carevnou už být nechci,
chci se státí vládkyní mořskou,
abych žila v mořském oceánu,
aby sloužili mi zlatá rybka,
aby u mne byla pro posilký.“

Děda odmouvat se neodvážil,
netroufal si říci ani slovo.

Šel tedy radši k modrému moři.
Vidí - na moři je černá bouře.
Jak se vzduly rozložené vlny,
jak se valí a jak fvou a duní!
Začal volat zlatou rybku.
Připlavala rybka, zeptala se:
„Čeho je ti, starče, zapotřebí?“
Poklonil se děda, odpověděl:
„Slituj se, milostivá rybko,
co mohu dělat s prokletou ženou?
Mocnou carevnou už být nechce,
chce se státí vládkyní mořskou,
aby žila v mořském oceánu,
a ty sama bys jí měla sloužit,
měla bys být u ní na posilký.“
Nic mu na to neřikala rybka,
ocasem jen po hladině pleskla,
zmizela mu v hloubce moře.

Dlouho čekal děda na odpověď,
nedočkal se, navracel se k babce,
vidí však zase hliněnou chaloupku,
na práhu sedí jeho babka,
a před ní jsou rozbité necky.

L. M. Pařízek: Praelas kouzelných snů Albatros, Praha 1987 Mrtvá pýcha

Před kala-kala dobou, což značí dávno, narodil se v kraji Batetelů malý chlapec, kterému dal kmenový kouzelník jméno Lamani, což mělo znamenat Záhadný.

Otec malého chlapce byl na toto pojmenování velice hrdý, protože se málokdy stávalo, aby mocný kouzelník Misisi dal některému z narozených chlapců jméno tak podivné. Daroval proto Misisimu z vděčnosti pytel zrna a několik mosazných prutů.

Malý Lamani rostl rychle jako liany v pralesa, a když mu bylo osm roků, znal nejen všechny mocné velké džu-džu pralesa, ale dovedl předpovídat, kdy se rozloží Bola-bola, pán větru, nebo M'guri-m'gori, pán ohně a hmotou.

Pověst o tomto záračném chlapci letěla krajem a vzbuzovala všude veliký údiv, který se změnil v úctu, když malý Lamani, sedící se svým otcem u mísy se smaženou ryží, prohlásil:
„Dnes, dříve než slunce skončí svou pouť, zahyne D'ingo, syn krále Batetelů, v bažinách.“

Těhy se Lamaniho otec rozložil na svého syna, protože rušil obřad pojitání svým slabým a nerozumným hlasem. Druhý den se však jeho obličej rozšířil pýchou, protože přišla zpráva o smrti D'inga, královského syna, který zahynul v bažinách přibližně v tutéž dobu, kdy malý Lamani pronášel svou věštbu.

Tak se stalo, že se do vesnice Somenga, kde malý Lamani žil, začali trosit lidé, kteří chtěli od Záhadného přímlovu u mocných džu-džu, vládnoucích nad krajem Batetelů.

Malý Lamani, který byl den ze dne chytrější, se přimlouval. Vzával džu-džu, ba rozmlouval i se samotným tvůrcem všeho živého N'dogu-ginem, mezitím co jeho otec bohatl, protože lidé byli vždy ochotní za své utrpení zaplatit.

Lamaniho sláva byla téměř tak veliká jako nejvyšší strom pralesa Itis, když byl jedné noci probuzen ze spánku divným šepotem.
„Lamani, jsi mocný, tak mocný, jako nikdo jiný nebyl a nebude, a

přece jsi tak malý a neznámý.“

„Kdo to hovoří?“ tážal se udivený Lamani, který toho dne dosáhl šestnácti let.

„Já,“ šeptal hlas, „já, mocný Imba.“

„Neznám žádného Imbu, tím méně mocného Imbu. Kdo jsi a jaká je tvoje moc?“

„Jsem džu-džu hojnosti. Já to jsem, který dává sůl i mosaz. Budeš-li mne poslouchat, naučím tě tomu.“

Lamani se lekl, vzpamatoval se však a zavolal si na pomoc samotného N'dogu-gina, aby mu pomohl zahnat Imbu-Našeptávače.

Od této noci však Imba-Našeptávač navštěvoval Lamaniho pravidelně, a tak se stalo, že ten konečně svovodil podlehl. Po kraji Batetelů se začaly šířit divné zvěsti, které říkaly, že Lamani-Záhadný provádí neobdobné kouzlo a že se stává lakotným a přestává pomáhat nemocným. Tyto pověsti spěchaly po proudu řeky Sankuru a budily všude podivení.

Vzbuzovaly však také závist těch, kteří chtěli zbohatnout. Začalo se nesmělým hlasem šeptat, že Lamani dovede proměnit v mosaz všechno, co se mu zlíbí. A tak se začali do vesnice Somenga trosit lidé, které nikdo neznal a kteří nebudili důvěru. Byli mezi nimi muži, kteří nosili na rameně obrovské štíty a v rukou svírali předlohá kopí. Byli zde však také lidé, kteří byli nesmírně malí a jejichž kůže byla popelavá. Těch se Batetelové báli, protože věděli, že v zakrslém těle bývá i zakrslý duch. Ti všichni přicházeli, aby se klaněli Lamani-Záhadnému.

V den prvního nového měsíce po období dešťů svolal starý a moudrý kouzelník Batetelů Misisi palaver (shromáždění) mužů, na kterém hovořil:

„Mužové, před šestnácti lety se narodil chlapec, kterého jsem pojmenoval Lamani, a to je Záhadný. Jeho osud byl dobrý a zdálo se, že jednou bude moudrým a váženým mužem. Avšak mocný džu-džu rozhodl jinak.“

Lamani propadl zlu a šíří toto zlo po celém kraji. Přicházejí mezi nás různí poutníci, chtějí bohatství, kteří nepoznali, co je to právo, a neznají proto, co je to právo a spravedlnost. Lamani se stal živým již proto, že poslouchá z jejich úst chválu, která mu nepatří. Zlí lidé nemají mezi námi místa. Slyšeli jste, mužové?“

„Hong,“ zahučelo shromáždění souhlasně.

„Přestává být tedy Lamani příslušníkem našeho národa?“

„Hong.“

Toto „hong“ bylo příčinou toho, že ještě téže noci putoval vyhoštěný Lamani do nitra pralesa, následován všemi, kdož přišli, aby si osvojili falešné učení špatného džu-džu Imby-Mocného.

Lamani se se svými žáky usadil po několikadenním putování v kraji, kde nebyly stromy, a až byl mlád, začal vládnout těm, kteří se stali jeho žáky. S léty rostla jeho pýcha, přestože se mu nepodařilo proměnit v mosaz ani jedno zrno písku. A když jeho ústa byla plná řečí, zatímco činy lidské oko neuzřelo, začali někteří z jeho žáků pochybovat a posléze reptat. V tu noc se zjevil znovu Lamani mu zlý džu-džu Imby-Mocného a jeho řeč byla podivná.

„Ó Lamani, který by ses měl jmenovat Bay-Věrný, přišel čas, abych ti pomohl. Věrným ukážeš, že tvá moc je veliká a své nepřátele zničíš. Zítra, až měsíc dostoupí nejvyššího bodu, propůjčím ti veliké kouzlo. Proměníš své nepřátele v kov.“

„Jak provedu toto kouzlo, ó Imbo?“

„Až noc bude nejstarší, proneseš kouzelné slovo kibara a mocné kouzlo se projeví. Nesmíš však toto slovo vyslovit víckrát než jednou. Jinak bude tvá duše truchlit.“

Lamani byl tímto sdělením rozradostěn, a když se rozednilo, svolal veliký palaver, na němž ohlásil, že vykoná mocné kouzlo. Mužové, kteří se stali jeho nepřáteli, posmívali se Lamani mu v přesvědčení, že jeho slova jsou mocnější než činy. Veliká noc nadešla. Když se přiblížil okamžik, určený Imbu, rozhovořil se Lamani:

„Mužové, již po mnoho slunci k vám hovořím, že znám veliké kouzlo. Věřili jste mně všichni, až hle, ukázalo se, že někteří mezi vámi si nezaslouží být mými žáky. Proto udeřám dnes kouzlo, po kterém všichni toužíte, a ti, kteří nevěřili, budou dnes přesvědčeni. Nebudou již nikdy pochybovat o mé moci, protože se stanou kovem.“

Byla to veliká a zlá věštbu, při které se Lamaniho nepřátele zdáti sesychat.

A pak padla hrůza u všechny posluchače, protože Lamani pronesl záhadné slovo kibara. V ten okamžik přestali se nepřátele Lamaniho hýbat a místo živých a statečných bojovníků stáli zde mužové z kovu, jejichž srdce přestala bít a v jejich očích pohasl plamen života.

„Hong,“ ozvalo se zahučení úžasu a Lamani zaječel radostí. Byl mocný. Mocnější než kdokoli na světě. Byl tak mocný, že mohl zastavit přívál velké vody a vládnout všemu, co se pohybovalo po zemi nebo žilo ve vodě či na suchu. A k této moci mu stačilo, aby za měsíčního úplňku pronesl jedno jediné slovo, a to slovo bylo kibara.

„Kibara, kibara,“ vykřikl jásavě, protože zapomněl na výstrahu zlého Imby-Našeptávače.

A pak se stala hrozná věc. Do jeho údů vnikl podivný chlad, ačkoliv noc byla teplá, a jeho srdce zpomalovalo svůj tlukot, až se zastavilo docela. Tělo ztuhlo, proměnilo se v kov, ale duše zůstala živa. V tom okamžiku se přihnala strašná vichřice Bola-bola a v jejím hukotu bylo slyšet smějící se hlas zlého džu-džu Imby-Našeptávače.

„Ó Lamani-Záhadný, který ses měl jmenovat Hloupý, tvá lakota tě zabila. Nyní zde budeš stát i s těmi, kteří se ti klaněli, a vaše duše budou truchlit. Ó Lamani, ó Hloupý!“

Pět dní cestou od města lbaky v tu stranu, kde slunce zapadá, je podivný kraj. Stojí tam les a dřevo jeho stromů je tak tvrdé, že nejde rozštěpit ani zničit ohněm. Na stromech, které mají podobu bojovníků, neroste jediný list a nevíjí jediná liana. Nežije tam žádný tvor, ani jedovatý a nenáviděný had Ichori. Všichni domorodci se tomu lesu vyhýbají, protože v mrtvých stromech jsou uzavřeny duše Lamaniho a jeho žáků. Tyto duše pláčú den co den, noc co noc, a jejich nářek se nese větvekm stromů, přestože se nikde nepohne ani vánek. Domorodci pojmenovali tento les Mause-musaka, Mrtvá pýcha.

[- DOMOVNÍ NÁSTĚNKA -]

[- VE VÝTAHU -]

PONDĚLÍ 16. 6.

8.30 - 12.00	dílny pro děti ze souborů	
8.30 - 12.30	semináře pro dospělé	
9.00 - 11.40	3. blok vystoupení souborů – pro veřejnost	
13.30 - 16.20	3. blok vystoupení souborů :	
všichni 13.30	Mausa musaka (DdDd ZUŠ Děčín)	kino
všichni 14.15	Pohádka o rybáři a rybce (Přemyšlata, DDM Praha 8)	kino
Skupina a)		
14.45 - 15.15	Čertova nevěsta (Divadlo Jesličky, Hradec Králové)	ZUŠ – DT
15.40 - 16.00	Dokud nás čápi nerozdělí (Tak co?! ZUŠ Chlumeck n. C.)	ND
16.10 - 16.20	Malé pohádky (Čtyřlístek, ZUŠ Chlumeck n. C.)	ND
	<i>tj. lektori, soubory Střelky Český Těšín, Třebotov, Most, Bechyň</i>	
Skupina b)		
14.45 - 15.05	Dokud nás čápi nerozdělí (Tak co?! ZUŠ Chlumeck n. C.)	ND
15.15 - 15.25	Malé pohádky (Čtyřlístek, ZUŠ Chlumeck n. C.)	ND
15.45 - 16.15	Čertova nevěsta (Divadlo Jesličky, Hradec Králové)	ZUŠ – DT
	<i>tj. seminaristé, soubory Nové Město na Moravě, Ostrov, Mladá Boleslav, Kroměříž, Klecany, Klatovy</i>	
16.45 - 17.45	diskusní klub pro seminaristy	
17.00 - 17.45	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů	ND
17.00 - 19.00	dětský diskusní klub	Nivy
18.00 - 19.30	veřejná diskuse o inscenacích 3. bloku	Kino – foyer
20.30 - 22.00	diskotéka pro děti	ND

[- VYLETĚLO KOMÍNEM -]

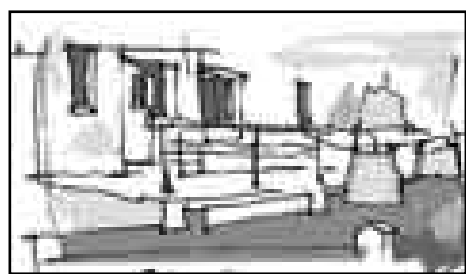
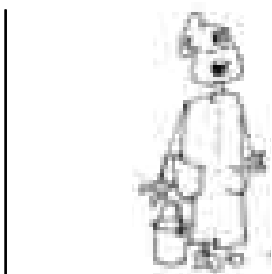
Vzdávám se funkce kotelníka, jelikož jsem již podvkrát vymetl komín. Věva Rodriguezová není Vlasta Gregorová, jak jsem mylně uvedl ve včerejším čísle. Věva prostě není Vlasta a já nejsem kotelník.

Váš komíník Zdeněk

I já si sypu saze na vlasy a žehlím. Alena Rodrová není pracovnice Domu kultury. Je zaměstnancem Městské galerie v Trutnově.

Zatím ještě žehlička, budoucí mandlovnice Iva

[- PAVLAČ -]

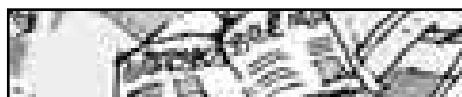

**VÍTĚZEM
RECITAČNÍ
PŘEHLÍDKY
SE
STÁVÁ
...**

**VIDÍŠ,
JEŠTĚ
ŽE JSEM
TĚ
PŘIHLÁSILA
!!!**

Deník Dětské scény - Trutnov 2003. Číslo 3.

Redakce: Iva Dvořáková, Zdeněk Dlabola, Petra Rychecká, Martina Tothová, Pavel Kocych. Foto: Zdeněk Fibír. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 16.6.2003 v 4:01. Vychází - 16.6.2003 ve 11.00. Náklad - 320 ks.